

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU PROSZOWICKIEGO

z dnia 22 sierpnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia "Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 za lata 2020 - 2021"

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.) Rada Powiatu Proszowickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 za lata 2020-2021” - stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Proszowickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu Proszowickiego

Barbara Gacek

RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU
PROSZOWICKIEGO
NA LATA 2020-2023 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2027
ZA LATA 2020-2021

Proszowice 2022

ul. Styki 8/3
45-753 Opole
tel./fax: 77 474-24-57
kom. 605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla Powiatu Proszowickiego
na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027

za lata 2020-2021
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
pod kierunkiem mgr inż. Beaty Podgórskiej

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W POWIECIE PROSZOWICKIM ZA LATA 2020-2021	5
3. POLITYKA EKOLOGICZNA	5
4. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	7
4.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	8
4.2. KLIMAT AKUSTYCZNY	20
4.3. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	23
4.4. ZASOBY I JAKOŚĆ WÓD. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	24
4.4.1. Wody powierzchniowe	24
4.4.2. Wody podziemne	33
4.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa	34
4.5. ZASOBY GEOLOGICZNE	35
4.6. GLEBY	38
4.7. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	39
4.7.1. Odpady komunalne	40
4.8. ZASOBY PRZYRODNICZE	41
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	45
4.9. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	45
5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2020-2021 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW	47
6. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI	63
6.1 ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU POŚ	69
7. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA	69
8. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA	73
9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	75
10. LITERATURA	76

SPIS TABEL

Tabela 1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Proszowickiego	8
Tabela 2. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2020	10
Tabela 3. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2021	10
Tabela 4. Porównanie wyników rocznej oceny jakości powietrza dla województwa małopolskiego za lata 2020-2021 w postaci graficznej	12
Tabela 5. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Proszowickiego	20
Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem	21
Tabela 7. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu diagnostycznego w 2020 roku zlokalizowanych na obszarze JCWP obejmujących teren Powiatu Proszowickiego	25
Tabela 8. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły	26
Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Powiatu Proszowickiego	28
Tabela 10. Działania dla cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Proszowickiego	30
Tabela 11. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2020 roku na terenie Powiatu Proszowickiego	33
Tabela 12. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2021 roku na terenie Powiatu Proszowickiego	34
Tabela 13. Sieć wodociągowa w Powiecie Proszowickim w odniesieniu do wartości bazowej (wg GUS)	34
Tabela 14. Sieć kanalizacyjna w Powiecie Proszowickim w odniesieniu do wartości bazowej (wg GUS)	35
Tabela 15. Ładunki zanieczyszczeń w komunalnych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Proszowickim	35
Tabela 16. Liczba osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie Powiatu Proszowickiego wg bazy SOPO	36
Tabela 17. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Proszowickiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG-PIB	37
Tabela 18. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Proszowickim	39
Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2020-2021	40

Tabela 20. Informacja o występowaniu wyrobów azbestowych na terenie Powiatu Proszowickiego	41
Tabela 21. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Proszowickiego	42
Tabela 22. Liczba miejscowych zagrożeń w 2020 i 2021 roku w podziale na wielkość zagrożenia	45
Tabela 23. Liczba miejscowych zagrożeń w 2020 i 2021 roku w podziale na rodzaj zagrożenia	46
Tabela 24. Realizacja zadań w latach 2020-2021	48
Tabela 25. Realizacja zadań w latach 2020-2021	49
Tabela 26. Realizacja zadań w latach 2020-2021	49
Tabela 27. Realizacja zadań w latach 2020-2021	50
Tabela 28. Realizacja zadań w latach 2020-2021	50
Tabela 29. Realizacja zadań własnych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego.....	51
Tabela 30. Realizacja zadań monitorowanych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego	58
Tabela 31. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego w odniesieniu do wartości bazowej	64
Tabela 32. Wartości mierników celów głównych dla poszczególnych obszarów interwencji	70

Spis rysunków:

Rysunek 1. Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2016-2021	8
Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2016-2021	9
Rysunek 7. Obszary chronione na terenie Powiatu Proszowickiego.....	44

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 - tekst jednolity ze zm.) organ wykonawczy powiatu co 2 lata przedstawia radzie powiatu Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 został przyjęty Uchwałą Nr XXIII/176/2020 Rady Powiatu Proszowickiego z dnia 17 września 2020 r. Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.). W obowiązującym Programie Ochrony Środowiska założono, że system monitoringu dla gminy powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyłeń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W POWIECIE PROSZOWICKIM ZA LATA 2020-2021.

Dane podstawowe do sporządzenia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego za lata 2020-2021 stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027,
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu Powiatu Proszowickiego za 2020 i 2021 rok,
- raporty i roczne oceny stanu środowiska w województwie małopolskim wykonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska (GIOŚ-RWMŚ) w Krakowie za 2020 i 2021 r.,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie,
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Proszowicach,
- informacje statystyczne GUS,
- opracowania własne.

3. POLITYKA EKOLOGICZNA.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Według Wytocznych Ministra Środowiska do przygotowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w celu zapewnienia adekwatności i komplementarności poszczególnych POŚ, należy zadbać o ich spójność z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego oparty jest na zapisach następujących dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku* (Dz.U. 2021 poz. 1973 - tekst jednolity ze zm.). Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.

- Wytyczne Ministra Środowiska do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, które podają sposób i zakres dokumentu oraz wskazówki, co do zawartości programów. Do podstawowych zasad tworzenia programów ochrony środowiska:
- *zwięzłość i prostota,*
 - *spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,*
 - *konsekwentne i świadome stosowanie terminów,*
 - *ujednolicenie ram czasowych (co najmniej do roku 2020 z perspektywą na kolejne cztery lata),*
 - *kaskadowe sporządzanie POŚ,*
 - *oparcie na wiarygodnych danych,*
 - *prawidłowe określenie celów,*
 - *przygotowanie założeń do POŚ,*
 - *włączenie interesariuszy w proces opracowania POŚ,*
 - *przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.*

W wytycznych określono następujące obszary interwencji:

1. *ochrona klimatu i jakości powietrza,*
2. *zagrożenia hałasem,*
3. *pola elektromagnetyczne,*
4. *gospodarowanie wodami,*
5. *gospodarka wodno-ściekowa,*
6. *zasoby geologiczne,*
7. *gleby,*
8. *gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,*
9. *zasoby przyrodnicze,*
10. *nadzwyczajne zagrożenia środowiska.*

Wymienione powyżej obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne (przekrojowe, dotyczące wszystkich dziedzin), tj.:

- *adaptację do zmian klimatu,*
- *nadzwyczajne zagrożenia środowiska,*
- *działania edukacyjne,*
- *monitoring środowiska.*

- "Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Rolą "Polityki ekologicznej państwa" jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Cel główny "Polityki..." - *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców* został przeniesiony wprost ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- *zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,*
- *likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,*
- *ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,*
- *przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,*
- *zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,*
- *wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,*
- *gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,*

- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. W kontekście coraz częstszych występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. *Polityka ekologiczna państwa 2030* przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepienia gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochrony produkcji rolnej. Chronione i rozwijane będą zadrzewienia śródpolne i przydrożne (szczególnie o charakterze unikalnym przyrodniczo lub kulturowo) oraz prowadzone będą nowe przydrożne nasadzenia z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości.

Polityka ekologiczna państwa 2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r." w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

W dokumentach tych określono długoterminową politykę ochrony środowiska odpowiednio dla województwa małopolskiego oraz Powiatu Proszowickiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

4. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

Jakość poszczególnych obszarów interwencji powinna być nieustannie monitorowana, co ma na celu rejestrację oraz analizę krótko- i długoterminowych zmian zachodzących w systemach ekologicznych pod wpływem zmian klimatu, zanieczyszczeń i innych przejawów ingerencji człowieka. Analiza zebranych danych o jakości środowiska pozwala również na określenie zadań zmierzających do poprawy stanu ekologicznego wszystkich komponentów środowiska.

Coroczny monitoring środowiska na terenie Powiatu Proszowickiego prowadzony jest przez GIOŚ-RWMS w Krakowie. Wszelkie zmiany jakości środowiska jakie zaszły w okresie lat 2020-2021 zostały opisane i podsumowane w oparciu o publikacje GIOŚ-RWMS w Krakowie (w chwili opracowywania dokumentu nie są jeszcze dostępne wszystkie wyniki monitoringu środowiska za rok 2021). Również na chwilę przygotowania dokumentu nie są dostępne w całości dane statystyczne GUS za 2021 rok (będą dostępne w III kwartale 2021 r.), wobec czego porównania dokonano w odniesieniu do dostępnych danych z lat poprzednich.

4.1. Powietrze atmosferyczne.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, do 30 kwietnia każdego roku, GIOŚ-RWMS dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są dotrzymane dopuszczalne poziomy) lub utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Oceny i obserwacji zmian dokonuje wojewódzki inspektor ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031) oraz ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2021 poz. 1973 tekst jednolity ze zm.).

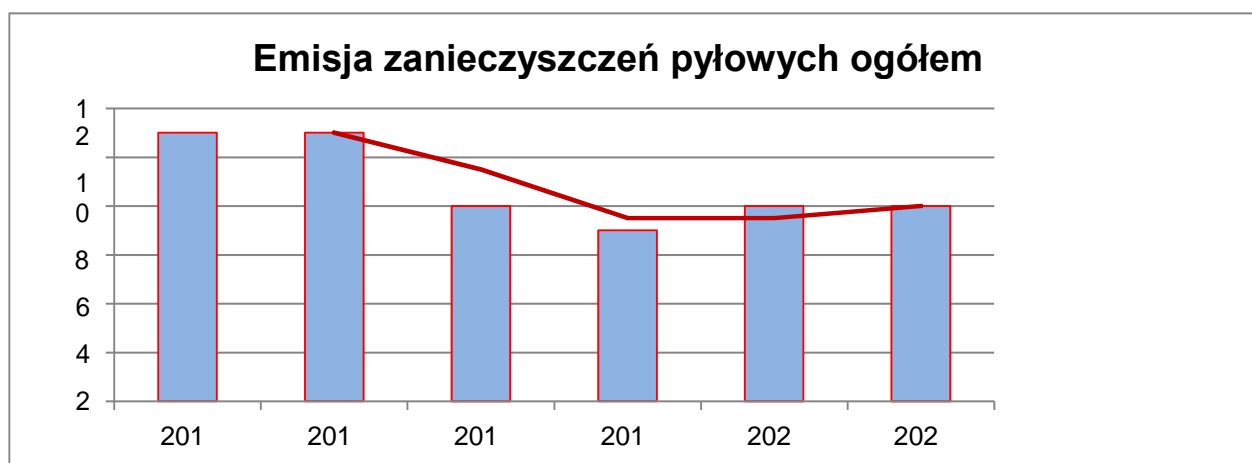
Główny Urząd Statystyczny podaje dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego. Na przestrzeni lat 2016-2021 ilość zanieczyszczeń pyłowych i gazowych przedstawiała się jak w tabeli i na wykresach poniżej:

Tabela 1. *Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Proszowickiego.*

Emisja zanieczyszczeń		Ilość zanieczyszczenia w Mg/rok					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
pyłowych:	ogółem	11	11	8	7	8	8
	ogółem na 1km ² powierzchni	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02
	ze spalania paliw	11	11	8	7	8	8
gazowych:	ogółem	3 324	3 318	2 858	2 765	2 271	3 189
	ogółem (bez dwutlenku węgla)	44	42	26	26	30	28
	niezorganizowana	0	23	25	22	21	19
	dwutlenek siarki	14	14	5	5	5	7
	tlenki azotu	5	9	7	7	7	7
	tlenek węgla	12	17	13	12	13	12
	dwutlenek węgla	3 280	3 276	2 832	2 739	2 691	3 161

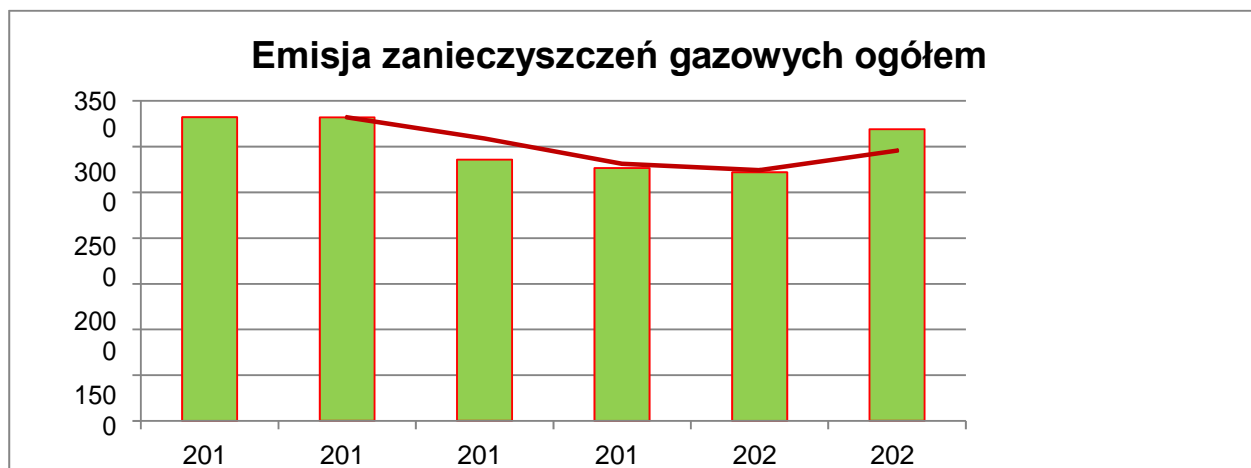
Źródło: www.stat.gov.pl

Rysunek 1. *Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2016-2021.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 2. Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2016-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2016-2021 emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu Powiatu Proszowickiego ulegała niewielkiemu zmniejszeniu, emisja zanieczyszczeń gazowych natomiast charakteryzowała się okresową zmiennością.

Monitoring

Oceny i obserwacji zmian dokonuje GIOŚ-RWMŚ w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021, poz. 845 – tekst jednolity) oraz ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 - tekst jednolity ze zm.).

Oceny za lata 2020-2021 wykonano zgodnie z podziałem kraju, w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz aglomeracji (strefa małopolska).

Klasyfikacji stref wykonano w następujących klasach:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza.

Jakość powietrza atmosferycznego:

Rok 2020 – klasyfikacja stref:

Tabela 2. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2020.

Ochrona zdrowia												Ochrona roślin		
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5	SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C ¹	A	A	A ¹

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za 2020 rok GIOŚ-RWMŚ Kraków.

- 1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2
- 2) Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny II faza, strefa małopolska uzyskała klasę C1

Na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za 2020 rok” obszar Powiatu Proszowickiego w ramach „strefy małopolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, O₃, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM₁₀, B(a)P, PM_{2,5},
- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO_x i O₃.

Dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy C wymagane jest opracowanie „Programu Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Rok 2021 – klasyfikacja stref:

Tabela 3. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2021.

Ochrona zdrowia												Ochrona roślin		
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5	SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C ¹	A	A	A ¹

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za 2021 rok GIOŚ-RWMŚ Kraków.

- 1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2
- 2) Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa małopolska uzyskała klasę C

Na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za 2021 rok” obszar Powiatu Proszowickiego w ramach „strefy małopolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, O₃, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM₁₀, B(a)P, PM_{2,5},
- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO_x i O₃.

Dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy C wymagane jest opracowanie „Programu Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 - tekst jednolity ze zm.) dla stref, dla których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny marszałek województwa ma obowiązek przygotować projekt programu ochrony powietrza.

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Na terenie Powiatu Proszowickiego zlokalizowanych jest łącznie 5 czujników monitorujących stężenia zanieczyszczeń:

- Proszowice, ul. Parkowa,
- Proszowice, ul. T. Kościuszki,
- Proszowice, ul. Krakowska,
- Proszowice, ul. Szpitalna,
- Nowe Brzesko, ul. Polna.

Wyniki pomiarów z każdego z nich można sprawdzić pod linkiem: www.airly.org

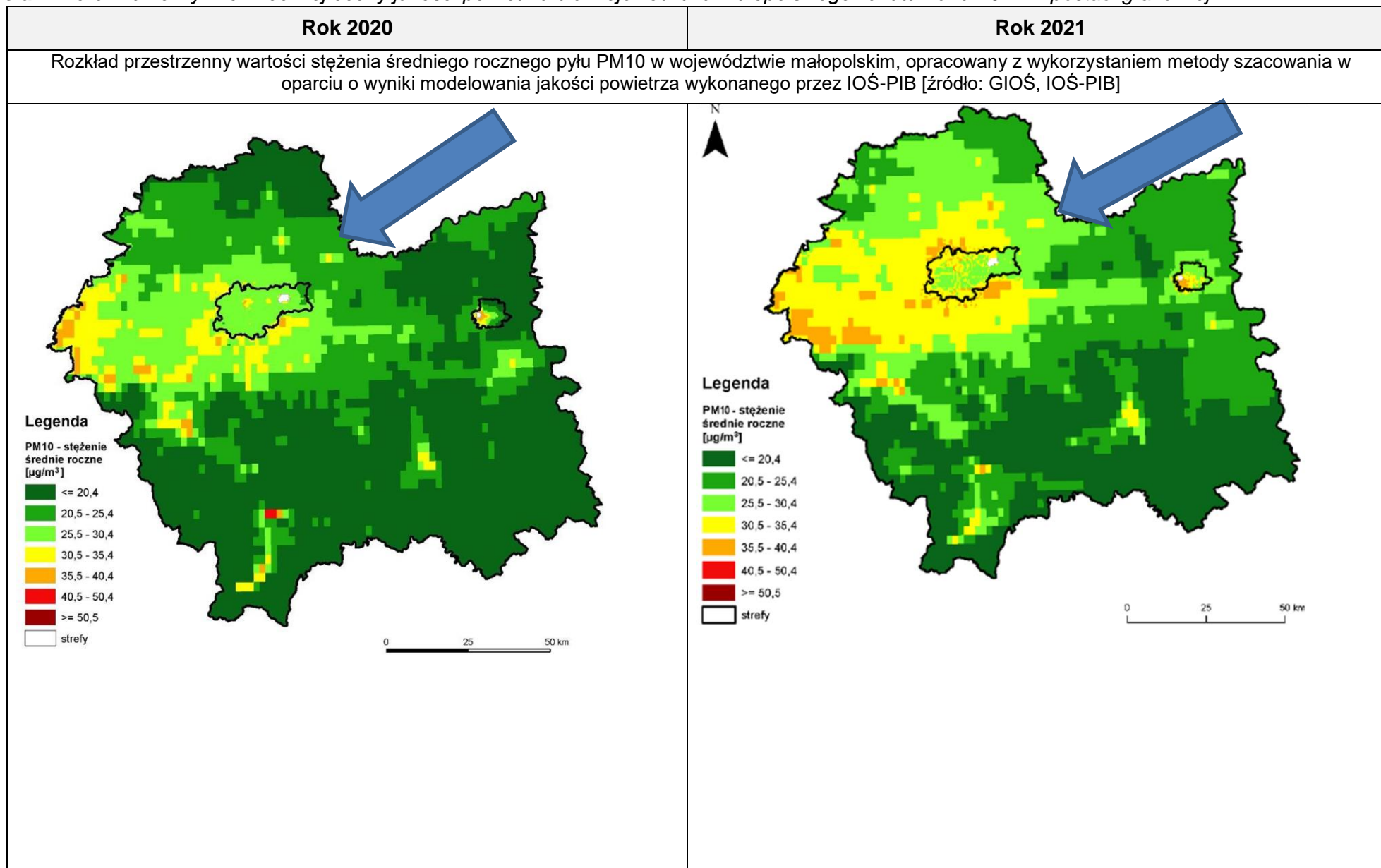
Podsumowanie monitoringu jakości powietrza za lata 2020-2021:

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Proszowickiego są:

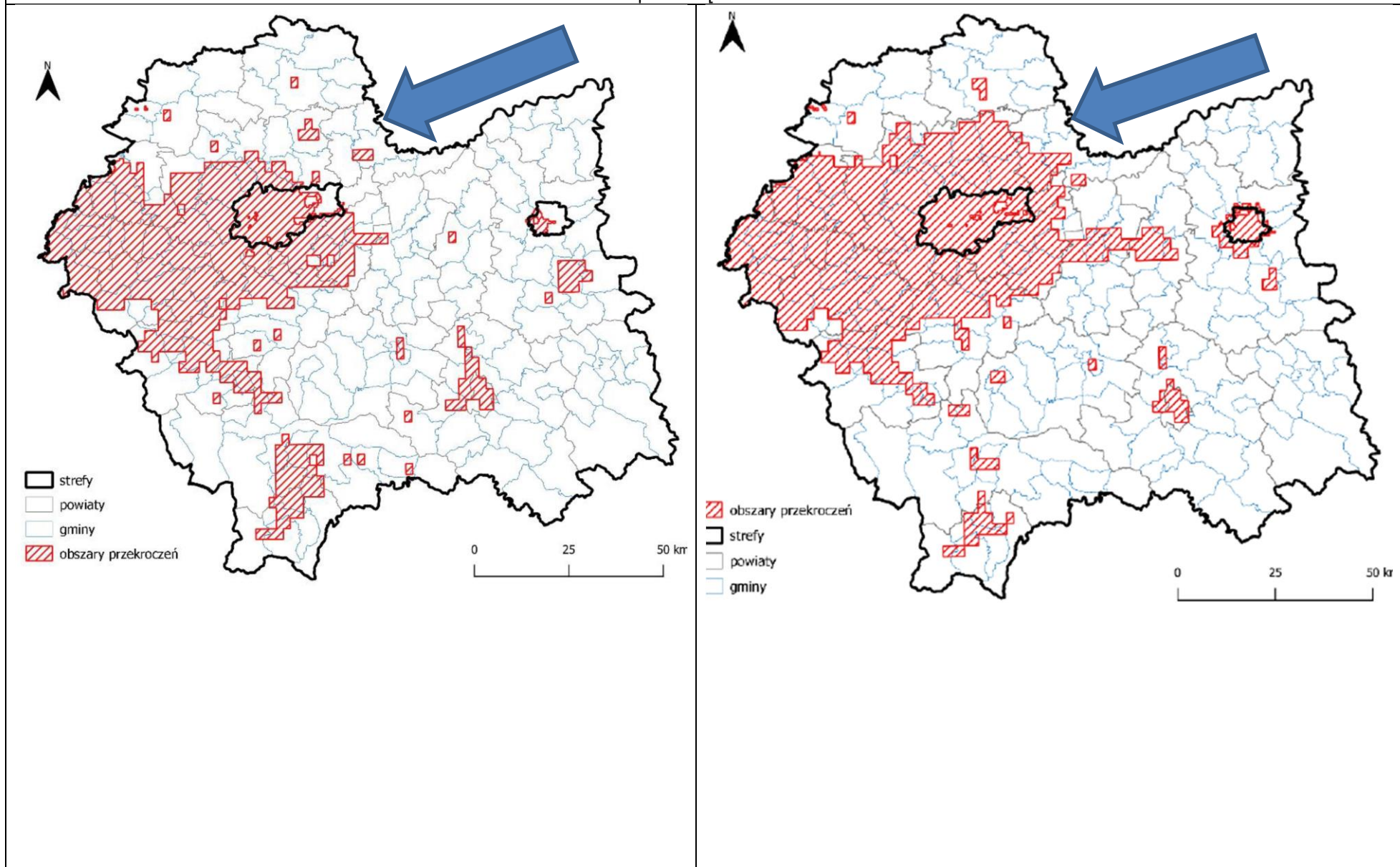
1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
2. źródła transportowe (liniowe),
3. zanieczyszczenia napływające spoza terenu powiatu, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru,
4. źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych,
5. pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu.

Porównanie jakościowe wyników rocznej oceny jakości powietrza za lata 2020-2021 w postaci graficznej przedstawiają rysunki w tabeli poniżej:

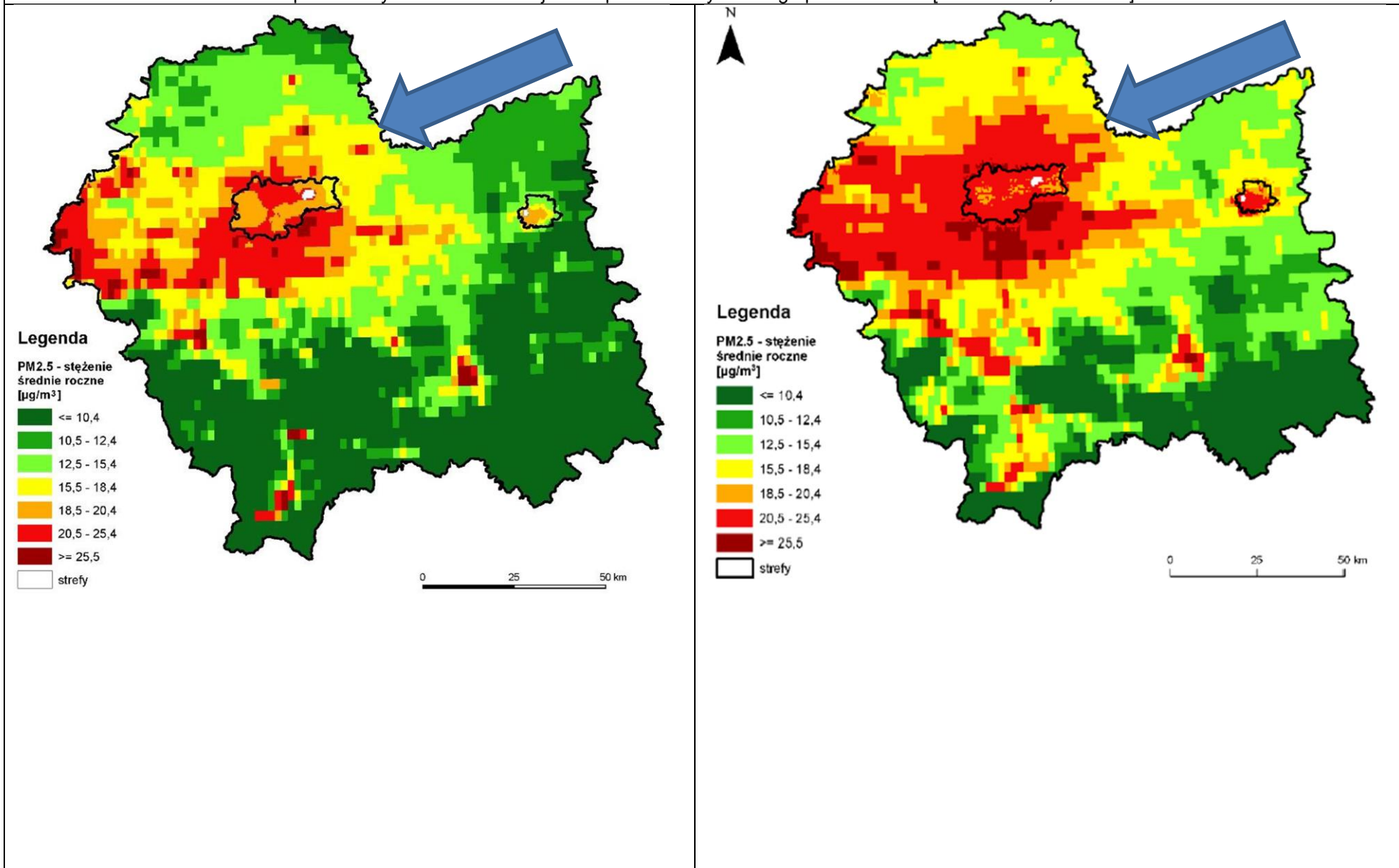
Tabela 4. Porównanie wyników rocznej oceny jakości powietrza dla województwa małopolskiego za lata 2020-2021 w postaci graficznej.

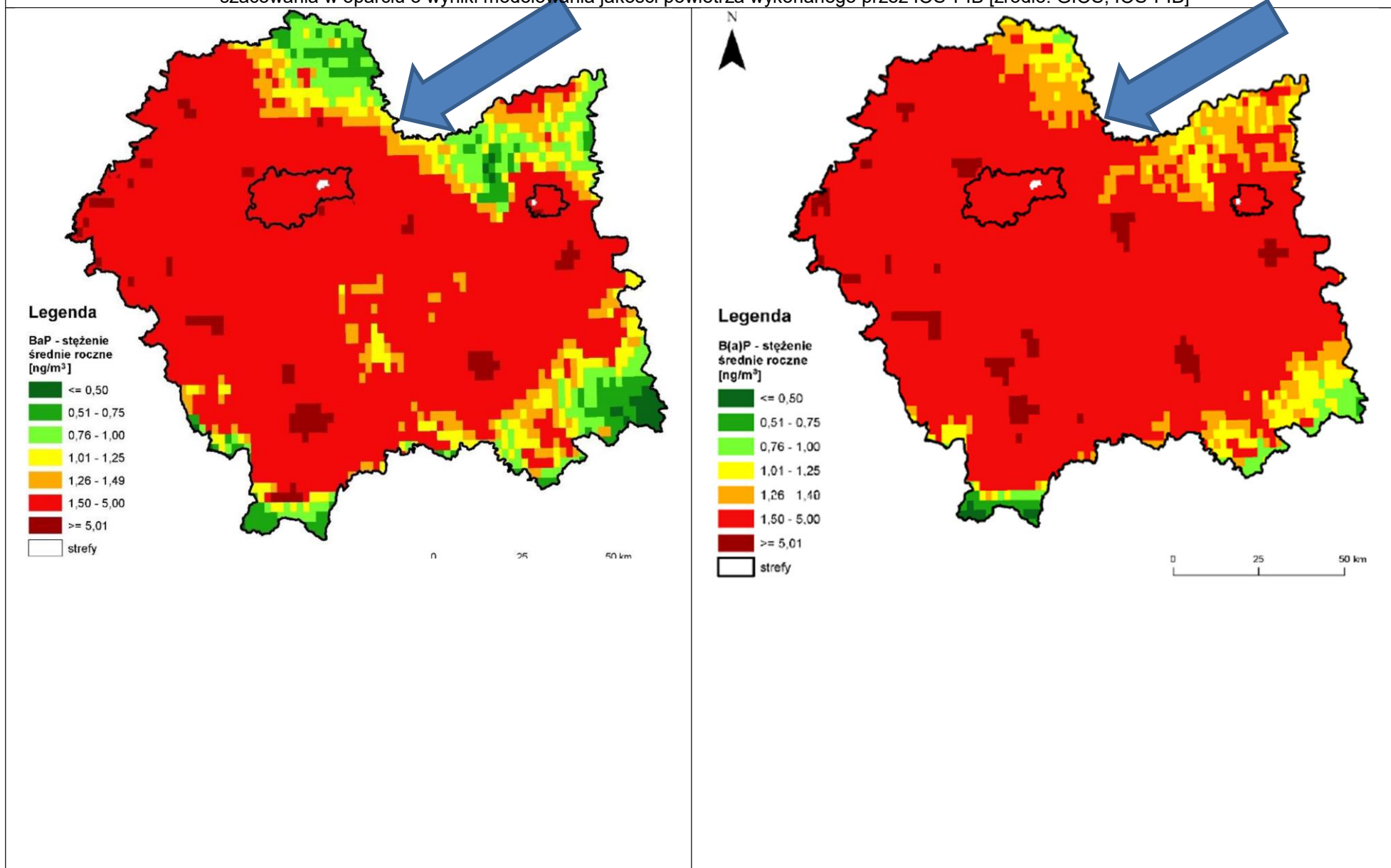
Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie małopolskim [źródło: GIOŚ]

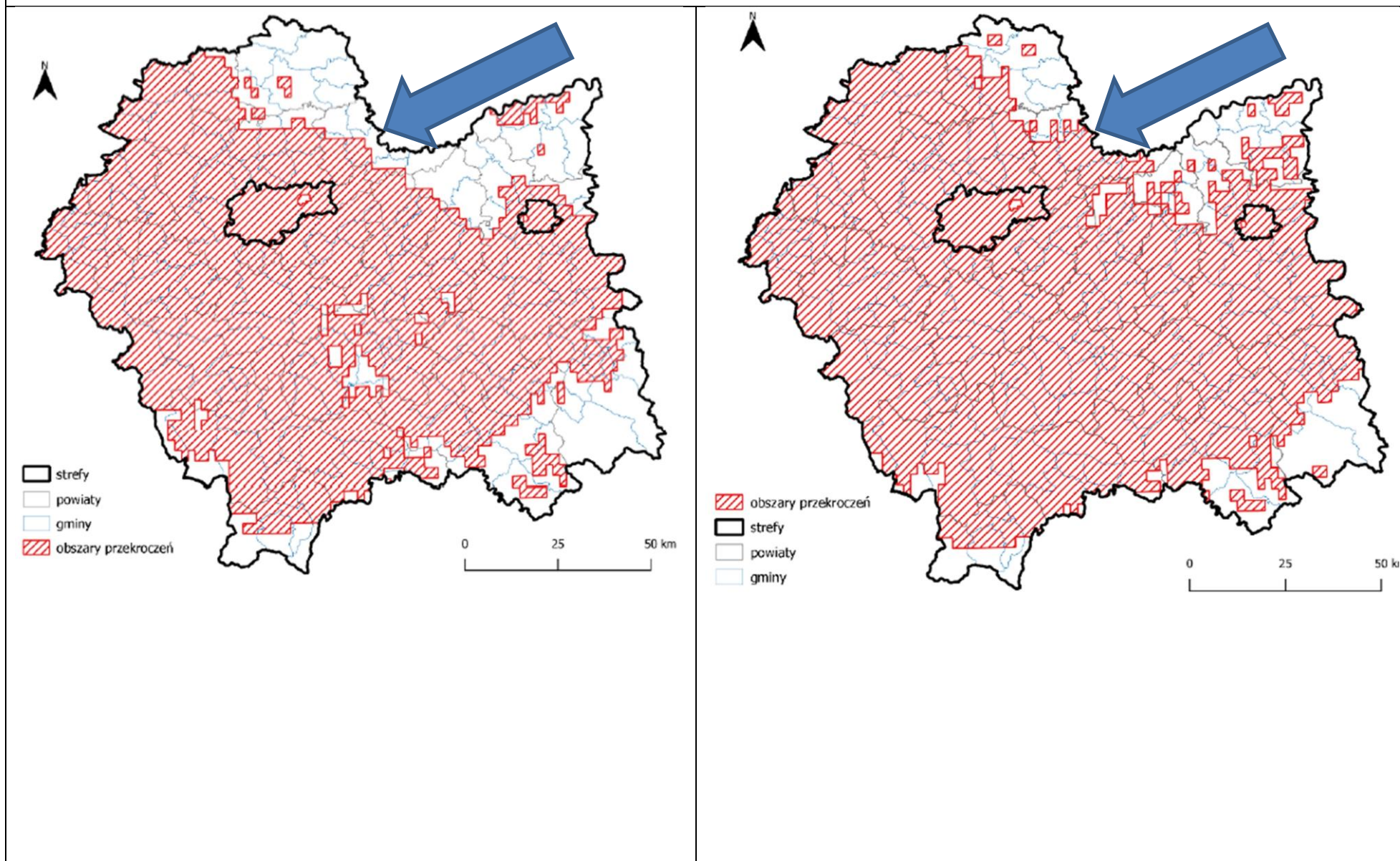
Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM_{2,5} w województwie małopolskim, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

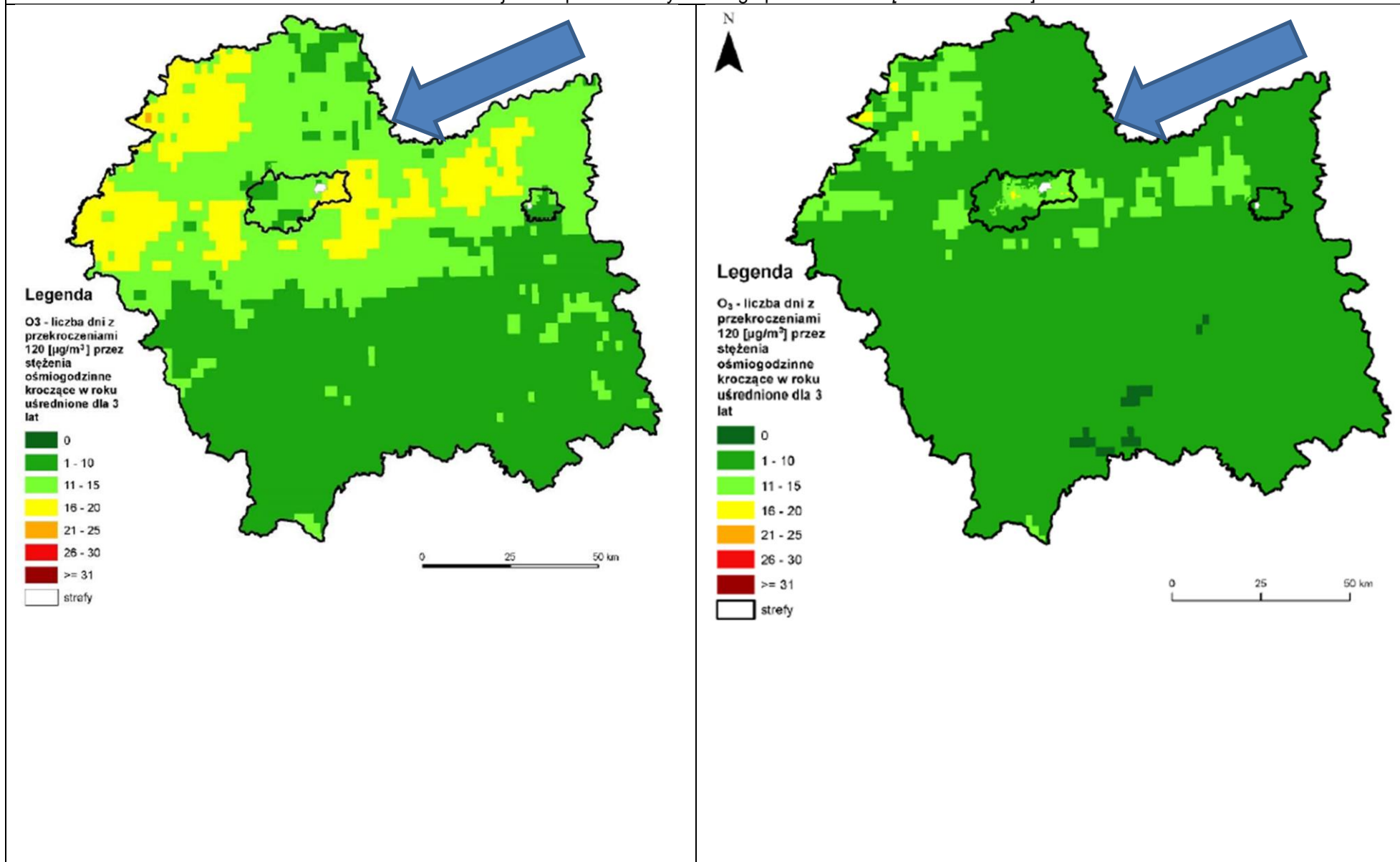
Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w województwie małopolskim, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

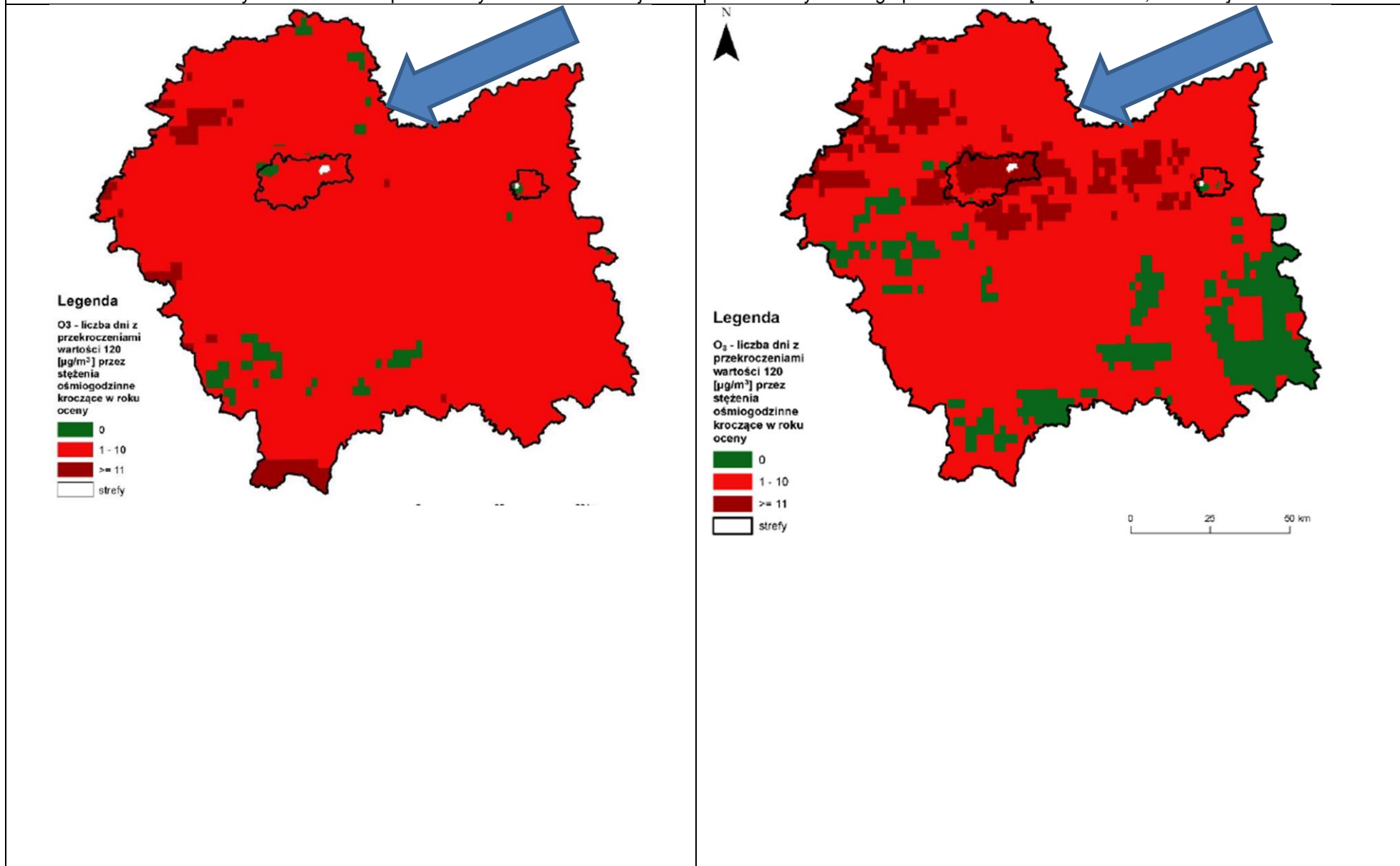
Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie małopolskim [źródło: GIOŚ]

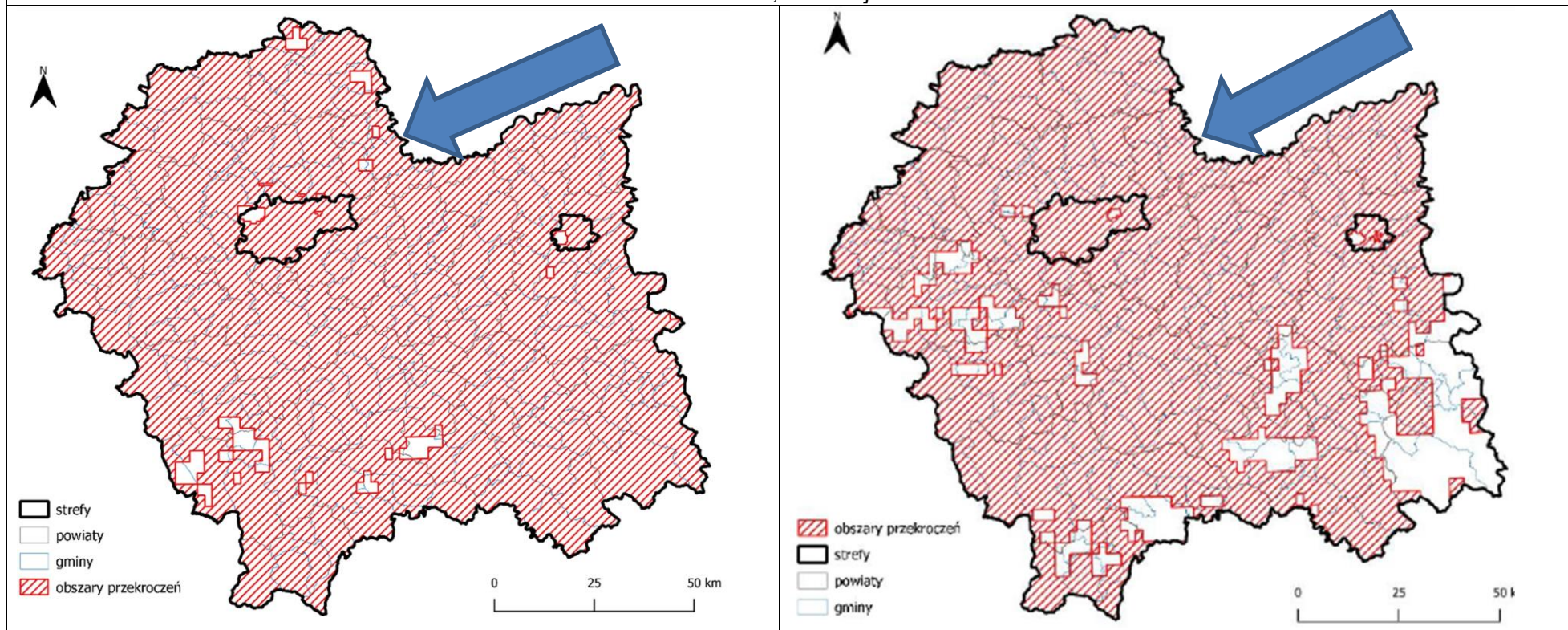
Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem poziomu docelowego O₃ na obszarze województwa małopolskiego – średnia z 3 lat, będący wynikiem modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: IOŚ-PIB]

Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego O₃ na obszarze województwa małopolskiego, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza wykonanego przez IOŚ-PIB [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego O₃ określonego za względu na ochronę zdrowia na obszarze województwa małopolskiego [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Źródło: GIOŚ-RWMS

4.2. Klimat akustyczny.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2021 poz. 1973 - tekst jednolity ze zm.) traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz.U. 2014 poz. 112 - tekst jednolity) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. 2005 Nr 263, poz. 2202 ze zm.),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25.06.2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Stan środowiska, ze względu na jego zanieczyszczenia hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego. Klimat akustyczny to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie jak:

- transport drogowy, kolejowy, lotniczy,
- przemysł,
- przesył energii elektrycznej o wysokich napięciach.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren powiatu przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, łączące Powiat Proszowicki z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Przez obszar Powiatu Proszowickiego przebiegają: droga krajowa nr 79, drogi wojewódzkie nr 768, 775 i 776 oraz drogi powiatowe i gminne.

Wykonywany w okresach 5 letnich Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na drogach w obrębie powiatu wykazuje w większości przypadków na wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. Wyniki pomiarów wykonywanych na drogach w 2000, 2005, 2010, 2015 i 2020 roku przedstawia tabela poniżej:

Tabela 5. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Proszowickiego.

Nr drogi	Odcinek	Rok					Wzrost natężenia ruchu * [%]
		2000	2005	2010	2015	2020	
79	Nowy Korczyn – Koszyce	2 442	4 171	5 942	4 500	5 399	20,0
	Koszyce – Nowe Brzesko	2 871	4 364	7 028	4 984	4 626	-7,2
	Nowe Brzesko - Wawrzeńczyce	4 215	5 407	8 153	6 534	6 850	4,8
768	granica woj. - Koszyce	1 027	1 524	1 864	1 700	2 644	55,5
	Koszyce - Szczurowa	1 033	749	2 287	3 839	4 602	19,9
775	Słomniki – Niegardów	1 823	2 388	2 571	2 743	3 984	45,2
	Niegardów – Proszowice			3 759	3 135	3 956	26,2
	Proszowice (przejście)	3 429	12 759	13 312	8 524	9 573	12,3
	Proszowice – Nowe Brzesko	2 115	4 729	7 118	2 238	2 792	24,8
	Nowe Brzesko - Ispina	1 722	2 361	2 949	2 530	2 961	17,0
776	Kocmyrzów – Proszowice	6 911	6 512	6 642	8 370	11 672	39,5
	Proszowice (obwodnica)	-	-	-	4 481	7 803	74,1
	Proszowice – gr. województwa	3 489	7 620	7 604	6 090	8 294	36,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GPR 2000, 2005, 2010, 2015 i 2020 GDDKiA

Uwaga: kolor zielony – spadek natężenia ruchu, kolor czerwony – wzrost natężenia ruchu

Duży ruch komunikacyjny na drogach w obrębie gminy pociąga za sobą zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

„Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego” (POŚPH) został przyjęty uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. Program stanowi kontynuację działań podjętych przez Urząd Marszałkowski w poprzednim Programie ochrony środowiska przed hałasem.

Podstawowym źródłem danych wykorzystywanych w tworzeniu programów ochrony środowiska przed hałasem stanowią mapy akustyczne, które są opracowywane przez zarządzających drogami. Podstawą opracowania Programu były mapy akustyczne przekazane przez zarząd PKP w 2017 r. oraz mapy akustyczne przekazane przez zarząd GDDKiA w 2018 r. Program dotyczył odcinków dróg w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz odcinków linii kolejowych w Zarządzie PKP Polskie Linie Kolejowe. Program objął tereny poza aglomeracjami wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie oraz wzdłuż linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 tys. pociągów rocznie, na których poziom hałasu przekroczył poziom dopuszczalny. W ramach przygotowania Programu przeanalizowane zostały aktualne programy strategiczne, programy ochrony środowiska oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pod kątem wymagań związanych z ochroną przed hałasem dla danego odcinka drogi.

Podstawowym celem realizacji kierunków i działań zapisanych w Programie jest wyznaczenie najbardziej racjonalnych działań, których realizacja obniży ponadnormatywny poziom hałasu wzdłuż dróg i linii kolejowych do poziomu dopuszczalnego. Konsekwencją zmniejszenia szkodliwego oddziaływania i dokuczliwości hałasu powinna być poprawa warunków komfortu życia mieszkańców na tych obszarach.

Celem programu jest wskazanie terenów, na których problem występuje oraz zaproponowanie ogólnych kierunków działań. Program wskazuje także priorytety dla podejmowania działań – kolejność realizacji zadań ustala się z uwzględnieniem wskaźnika M, charakteryzującym wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu i liczbę mieszkańców narażonych na hałas. Podmiotami obowiązującymi do realizacji tych działań są zarządcy dróg i linii kolejowych (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Stalexport Autostrada Małopolska S.A., Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, PKP Polskie Linie Kolejowe Sp. z o.o.). Ostateczna decyzja, co do zastosowanych środków technicznych skutkujących wyeliminowaniu przekroczeń wartości dopuszczalnych będzie leżała po stronie Zarządców i będzie wynikała z przeprowadzonej, już na etapie projektowania, szczegółowej analizy możliwości technicznych i skuteczności rozwiązań dla poszczególnych odcinków.

W POŚPH nie uwzględniono dróg przebiegających przez Powiat Proszowicki.

Rok 2020:

Dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu L_{DWN} , L_N , L_{AeqD} i L_{AeqN} są zróżnicowane w zależności od rodzaju terenu, rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu oraz okresów, do których odnoszą się poziomy hałasu, jako czas odniesienia.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez linie elektroenergetyczne oraz starty, lądowania i przeloty statków powietrznych wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

Klasa standardu akustycznego	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
		L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
1.	A. Strefa ochronna „A uzdrowiska B. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40

2.	A. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	64	59	50	40
	B. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży				
	C. Tereny domów opieki społecznej				
	D. Tereny szpitali w miastach				
3.	A. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	68	59	55	45
	B. Tereny zabudowy zagrodowej				
	C. Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe				
	D. Tereny mieszkaniowo – usługowe				
4.	A. Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	70	65	55	45

Źródło: GIOŚ-RWMS w Krakowie.

Natężenie hałasu w środowisku określa się wartością poziomu dźwięku mierzoną w decybelach (dB). Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest równoważny poziom dźwięku, który również może być wyznaczony jako suma poziomów odnoszących się do różnych źródeł. Równoważny poziom dźwięku ściśle związany jest również z czasem jego trwania.

Mapy akustyczne, których opracowanie jest wymagane przepisami prawa (ustawa–Prawo ochrony środowiska), z uwagi na zapewnienie jednolitości formy i treści mapy, a także porównywalności wyników, muszą być oparte o określone w przepisach, wspólne dla wszystkich wskaźniki. Wskaźnikami tymi są L_{DWN} oraz L_N .

– L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich dób w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰); wskaźnik ten służy do określenia ogólnej dokuczliwości hałasu,

– L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych); wskaźnik ten służy do określenia zaburzenia snu.

Zakres badań obejmował wyznaczenie:

- równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia i pory nocy, wyrażonego wskaźnikami L_{AeqD} i L_{AeqN} (tzw. wskaźniki krótkookresowe), które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,
- długookresowego średniego poziomu dźwięku A wyrażonego wskaźnikami L_{DWN} (w ciągu wszystkich dób w roku) oraz L_N (w ciągu wszystkich pór nocy w roku), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem, a w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu i programów ochrony środowiska przed hałasem,
- parametrów warunków pozaakustycznych, niezbędnych do interpretacji wyników i sporządzenia oceny klimatu akustycznego.

GIOŚ-RWMS w Krakowie w 2020 roku przeprowadzał pomiary poziomów długookresowych hałasu drogowego w jednym punkcie pomiarowym na drodze krajowej DK79 – odcinek drogi Wawrzeńczyce – Nowe Brzesko. Przeprowadzone pomiary wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów długookresowego średniego poziomu dźwięku:

- L_{DWN} : 74,7 dB (przekroczenie o 6,9 dB),
- L_N : 67,5 dB (przekroczenie o 8,5 dB w porze nocy).

Rok 2021:

W chwili wykonywania Raportu brak opracowania GIOŚ-RWMS za rok 2021.

4.3. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020 poz. 1299 – tekst jednolity ze zm.) - dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W odniesieniu do Powiatu Proszowickiego źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są:

- stacje i linie energetyczne,
- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo badawczych, ośrodkach medycznych,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, w tym pojedyncze aparaty telefonii komórkowej, sterowniki radiowe itp.

Obecnie dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019, poz. 2448). Natomiast sposób sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 (Dz.U. 2020, poz. 258).

W stosunku do poprzedniego rozporządzenia, zmiany dopuszczalnych parametrów dla pól o częstotliwościach od 2 GHz do 300 GHz wynoszą odpowiednio:

- a) dla składowej elektrycznej z 7 V/m na 61 V/m (wzrost niemal 9 razy),
- b) dla gęstości mocy z 0,1 W/m² na 10 W/m² (100- krotny wzrost).

Rok 2020

W 2020 roku GIOŚ-RWMS w Krakowie przeprowadzał pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu Proszowickiego w jednym punkcie pomiarowo-kontrolnym w m. Koniusza. Pomiary wykazały, że w badanym punkcie pomiarowo-kontrolnym nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych (zmierzona wartość: <0,19 V/m).

Średnia arytmetyczna wartość PEM dla województwa małopolskiego w 2020 r. wyniosła 0,37 V/m.

Rok 2021:

W 2021 roku GIOŚ-RWMS w Krakowie przeprowadzał pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu Proszowickiego w trzech punktach pomiarowo-kontrolnych:

- Proszowice, ul. 3 Maja: 1 V/m,
- Nowe Brzesko, ul. Krakowska: <0,5 V/m,
- Koszyce: <0,5 V/m.

Pomiary wykazały, że w badanych punktach nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.

Średnia arytmetyczna wartość PEM dla województwa małopolskiego w 2021 r. wyniosła 0,48 V/m.

4.4. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno-ściekowa.

4.4.1. Wody powierzchniowe.

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmienionych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych przez GIOŚ wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska do przeprowadzenia oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (GIOŚ, 2018). Odstąpiono od stosowania zasady dziedziczenia wyników klasyfikacji wskaźników biologicznych, hydromorfologicznych, wskaźników fizykochemicznych, jak również wskaźników chemicznych (czyli nie uwzględniano w ocenie stanu/potencjału ekologicznego oraz w ocenie stanu chemicznego wyników klasyfikacji w/w wskaźników z ubiegłych lat).

Sposób klasyfikacji wskaźników biologicznych i hydromorfologicznych oraz fizykochemicznych elementów jakości wód powierzchniowych uległ w 2017 roku istotnym zmianom, w stosunku do lat poprzednich. Zmiany te dotyczą zwłaszcza oceny hydromorfologicznej rzek, która została oparta na Hydromorfologicznym Indeksie Rzecznym (HIR) oraz klasyfikacji wskaźników fizykochemicznych, w której każdy typ ma własny zestaw wartości granicznych klas. W przeważającej większości JCWP spowodowało to zaostrzenie kryteriów klasyfikacji. Stąd klasyfikacja elementów fizykochemicznych w wielu przypadkach jest niższa w stosunku do poprzednich lat, mimo braku rzeczywistej zmiany w mierzonych stężeniach substancji zanieczyszczających.

Nastąpiły również zmiany w klasyfikacji stanu chemicznego. Rozporządzenie klasyfikacyjne, transponujące zapisy dyrektywy 2013/39/UE, wprowadziło bardziej rygorystyczne środowiskowe normy jakości w porównaniu z poprzednio obowiązującymi dla następujących substancji priorytetowych, badanych w matrycy wodnej: antracen, fluoranten, ołów i jego związki, naftalen, nikiel i jego związki, WWA – benzo(a)piren oraz dla jedenastu substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń badanych w matrycy określanej jako biota, tj. we florze i faunie (dot. następujących wskaźników: bromowane difenyletery, heksachlorobenzen, heksachlorobutadien, rtęć i jej związki, dikofol, kwas perfluorooktanosulfonowy i jego pochodne (PFOS), dioksyny i związki dioksynopodobne, heksabromocyklododekan (HBCDD), heptachlor i epoksyd heptachloru, fluoranten, benzo(a)piren).

W 2020 roku przeprowadzone zostały badania jakości tzw. Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) na terenie województwa małopolskiego, w tym dla sześciu JCWP obejmujących teren Powiatu Proszowickiego. Wyniki oceny JCWP na terenie Powiatu Proszowickiego przedstawione zostały w tabeli poniżej:

Tabela 7. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu diagnostycznego w 2020 roku zlokalizowanych na obszarze JCWP obejmujących teren Powiatu Proszowickiego.

Nazwa JCWP/ nazwa ppk	Klasa elementów				Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
	biologicznych	hydromorfo- -logicznych	fizyko- chemicznych	fizyko- chemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
Dopływ spod Szczytnik ppk Dopływ spod Szczytnik – Klimontów PLRW2000621392929	IV	-	>II	-	W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).		
Potok Jakubowicki ppk Potok Jakubowicki – Jakubowice PLRW2000621392932	III	-	>II	-			
Ścieklec – ppk Ścieklec – Makocice PLRW200062139289	III	-	>II	II			
Szreniawa od Piotrówki do ujścia ppk Szreniawa – Koszyce PLRW2000921392999	V	-	>II	II			
Wisła od Podłęzanki do Raby ppk Wisła – Niedary – stanowisko PZW PLRW200019213799	V	-	>II	II			
Pokojówka – ppk Pokojówka – Kąty PLRW200062139269	IV	-	>II	-			

Źródło: Klasyfikacja i ocena stanu JCWP za 2020 r., GIOŚ-RWMS,

Objaśnienia: JCW - **Jednolite części wód** zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Uwaga:

Zaznaczyć należy, iż umiejscowienie punktów pomiarowych dla poszczególnych JCWP poza terenem gminy determinuje przedstawiony wyżej wynik pomiaru, jednakże nie określa jakości wód powierzchniowych bezpośrednio na terenie powiatu.

Analiza parametrów wód w badanych przez GIOŚ-RWMS dla badanych JCWP wykazała:

Elementy biologiczne:

- dla dwóch JCWP określono III klasę elementów biologicznych,
- dla dwóch JCWP określono IV klasę elementów biologicznych,
- dla dwóch JCWP określono V klasę elementów biologicznych

Elementy hydromorfologiczne nie były określane.

Elementy fizykochemiczne:

- dla wszystkich sześciu JCWP określono >II klasę elementów fizykochemicznych.

Elementy fizykochemiczne - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:

- dla trzech JCWP określono II klasę elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne. Dla pozostałych trzech JCWP nie określano wartości)

Stan/potencjał ekologiczny, stan chemiczny i stan ogólny JCWP nie były określane.

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej opublikował ocenę ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły. Ocenę dla JCWP obejmujących teren Powiatu Proszowickiego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 8. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW200062139849	Szarbiówka	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062139869	Małoszówka z dopływami	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW2000621392929	Dopływ spod Szczytnik	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW2000921392999	Szreniawa od Piotrówki do ujścia	mała rzeka wyżynna węglanowa	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062139298	Łękawa	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW20009213989	Nidzica od Nidki do ujścia	mała rzeka wyżynna węglanowa	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW200021213999	Wisła od Raby do Dunajca	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200019213799	Wisła od Podłężanki do Raby	rzeka nizinna piaszczysto – gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062139294	Dopływ z Mniszowa	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062137969	Rudnik	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062137949	Ropotek	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062137929	Igołomski Potok	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW20006213789	Potok Kościelnicki z dopływami	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW2000621392932	Potok Jakubowicki	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062139269	Pokojówka	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry	dobry	zagrożona

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW2000921392999	Szreniawa od Piotrówki do ujścia	mała rzeka wyżynna węglanowa	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona
PLRW200062139289	Ścieklec	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	silnie zmieniona część wód	zły	dobry	dobry	zagrożona

Źródło: Opracowanie na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, (Dz.U. 2016, poz. 1911).

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Powiatu Proszowickiego.

Numer JCWPd	Ocena stanu ogólnego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Użytkowanie/ Ryzyko	Działanie	Zakres	Termin
PLGW200114	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	Rolnicze/ zagrożone	przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych	przegląd i wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych przez prezydenta miasta/starostę/marszałka /dyrektora RZGW uwzględniających faktyczne zapotrzebowanie na wodę oraz dostępne zasoby wód podziemnych a nie możliwości techniczne poboru wody z ujęcia	działanie ciągłe
						coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie rocznego raportu i badań z prowadzonych pomiarów dla każdego ujęcia w tym dla każdej jego studni z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	działanie ciągłe
PLGW2000132	słaby	słaby	dobry	zagrożona	Rolnicze/ zagrożone	przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych	przegląd i wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych przez prezydenta miasta/starostę/marszałka /dyrektora RZGW uwzględniających faktyczne zapotrzebowanie na wodę oraz dostępne zasoby wód podziemnych a nie możliwości techniczne poboru wody z ujęcia	działanie ciągłe

Numer JCWPd	Ocena stanu ogólnego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Użytkowanie/ Ryzyko	Działanie	Zakres	Termin
						coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie rocznego raportu i badań z prowadzonych pomiarów dla każdego ujęcia w tym dla każdej jego studni z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	działanie ciągłe
PLGW2000148	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	Rolnicze/ zagrożone	przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych	przegląd i wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych przez prezydenta miasta/starostę/marszałka /dyrektora RZGW uwzględniających faktyczne zapotrzebowanie na wodę oraz dostępne zasoby wód podziemnych a nie możliwości techniczne poboru wody z ujęcia	działanie ciągłe
						coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie rocznego raportu i badań z prowadzonych pomiarów dla każdego ujęcia w tym dla każdej jego studni z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	działanie ciągłe

Źródło: Opracowanie na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz. 1911).

Program wodno-środowiskowy kraju to jeden z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami w Polsce.

Opisywany dokument jest pierwszą aktualizacją opracowanego w 2008 r. *Programu wodno-środowiskowego kraju*. Aktualizacja *Programu Wodno-Środowiskowego Kraju* uwzględnia podział na poszczególne kategorie jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych. W tabeli poniżej wskazano działania rzeczne wyróżnione dla poszczególnych cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Proszowickiego.

Tabela 10. Działania dla cieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Proszowickiego

Kod JCWP	Presja	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy
PLRW200062139849 Szarbiówka	nie zidentyfikowano presji	Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych.	Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu
PLRW200062139869 Małoszówka z dopływami	Presja komunalna	uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej
PLRW2000621392929 Dopływ spod Szczytnik	nie zidentyfikowano presji	rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego.	2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW2000921392999 Szreniawa od Piotrówki do ujścia	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.
PLRW200062139298 Łękawa	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW20009213989 Nidzica od Nidki do ujścia	nie zidentyfikowano presji	Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy	przebudowa jazu zlokalizowanego w km 32+080; budowa przepławki dla ryb, którego skutkiem będzie przywrócenie możliwości migracji ichtiofauny na wskazanym odcinku cieku w JCWP.

Kod JCWP	Presja	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy
		presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.	
PLRW200021213999 Wisła od Raby do Dunajca	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200019213799 Wisła od Podłęzanki do Raby	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062139294 Dopływ z Mniszowa	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062137969 Rudnik	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062137949 Ropotek	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062137929 Igołomski Potok	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.

Kod JCWP	Presja	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy
PLRW20006213789 Potok Kościelnicki z dopływami	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW2000621392932 Potok Jakubowicki	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062139269 Pokojówka	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW2000921392999 Szreniawa od Piotrówki do ujścia	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.
PLRW200062139289 Ścieklec	nie zidentyfikowano presji	Dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn	Rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.

Źródło: Opracowanie na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz. 1911).

Do degradacji wód powierzchniowych na obszarze powiatu przyczyniają się zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, jak również zanieczyszczenia tranzytowe dostarczane wodami powierzchniowymi. Na obszarach pozbawionych infrastruktury komunalnej należy się spodziewać degradacji wód powierzchniowych przez niekontrolowane zrzuty ścieków z terenów zabudowanych, trafiające do gruntu, rowów melioracyjnych, bądź bezpośrednio do cieków. Powodują one z reguły lokalne zanieczyszczenie wód objawiające się wzrostem wartości BZT₅, oraz zawartości sodu, potasu, azotanów i fosforanów, a także skażenie bakteriologiczne wody. Do zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi (azotany, fosforany) przyczyniają się także spływy z pól uprawnych oraz nawożonych łąk i pastwisk.

4.4.2. Wody podziemne.

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Żeglugi Śródlądowej Morskiej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017 poz. 2294).

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza GIOŚ-RWMS w Krakowie. Monitoring wód podziemnych obejmuje punkty pomiarowe, monitorujące wszystkie główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), użytkowe poziomy wodonośne, obszary zwiększonego drenażu oraz obszary szczególnie zagrożone przez przemysł. Uwzględnia warunki hydrogeologiczne w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń i zagrożeń wód podziemnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 349 ustawy Prawo wodne, Dz.U. 2021 poz. 624 – tekst jednolity). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I-V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Na terenie Powiatu Proszowickiego zlokalizowane są trzy jednolite części wód podziemnych (JCWPd) 114, 132 i 148.

Rok 2020:

Na terenie Powiatu Proszowickiego zlokalizowano jeden punkt pomiarowy. Badane wody mieściły się w III klasie jakości. Charakterystykę punktu pomiarowego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 11. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2020 roku na terenie Powiatu Proszowickiego.

Gmina	Miejscowość	Użytkowanie terenu	Typ ośrodka wodonośnego	Rodzaj punktu pomiarowego	Klasa jakości wód 2020
Proszowice	Kościelec	zabudowa wiejska	porowy	studnia wiercona	III

Źródło: Materiały GIOŚ-RWMS 2020

Rok 2021

Na terenie Powiatu Proszowickiego zlokalizowano jeden punkt pomiarowy. Badane wody mieściły się w III klasie jakości. Charakterystykę punktu pomiarowego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 12. Charakterystyka punktu pomiarowego wód podziemnych w 2021 roku na terenie Powiatu Proszowickiego.

Gmina	Miejscowość	Użytkowanie terenu	Typ ośrodka wodonośnego	Rodzaj punktu pomiarowego	Klasa jakości wód 2021
Proszowice	Kościelec	zabudowa wiejska	porowy	studnia wiercona	III

Źródło: Materiały GIOŚ-RWMS 2021

4.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa.

Czynnikiem stanowiącym największe zagrożenie dla stanu jakości wód jest działalność antropogeniczna. Do głównych presji wywieranych przez człowieka na środowisko wodne należy zaliczyć:

- pobór wód na różne cele,
- wprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych,
- zanieczyszczenia obszarowe, spływające z wodami opadowymi głównie z terenów użytkowanych rolniczo,
- zmiany morfologiczne (regulacja rzek, ochrona przeciwpowodziowa).

Prowadzone są działania zmierzające do racjonalizacji zużycia wody, zarówno na cele produkcyjne jak i gospodarstw domowych, wymuszonej przez zastosowane instrumenty prawno-ekonomiczne (opłaty, kary i skuteczniejsze kontrole). Racjonalizacji zużycia wody sprzyja również upowszechnienie pomiaru jej zużycia oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody.

Obecnie Powiat Proszowicki odznacza się wysokim wskaźnikiem zwodociągowania (92,4 %), wyższym od średniego wskaźnika zwodociągowania dla województwa małopolskiego (81,9 %). Podstawowe parametry sieci wodociągowych w Powiecie Proszowickim w odniesieniu do roku bazowego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 13. Sieć wodociągowa w Powiecie Proszowickim w odniesieniu do wartości bazowej (wg GUS).

Parametr	jm.	Wartość	
		bazowa	obecna
Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy)	km	777,6	778,5
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	1 470,2	1 320,9
Przyłącza do budynków	szt.	10 308	10 793
Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³ /rok	33,7	30,8

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych.

Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie powiatu wynosi 778,5 km. W odniesieniu do roku bazowego długość sieci wodociągowej rozdzielczej wzrosła o 0,9 km, liczba przyłączy wzrosła o 485 szt. Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca wynosi 30,8 m³/mieszkańca/rok i w odniesieniu do roku bazowego zmniejszyło się o 2,9 m³/mieszkańca/rok.

Obecnie Powiat Proszowicki charakteryzuje się wskaźnikiem skanalizowania 36,0 %, niższym od wskaźnika dla województwa małopolskiego – 64,6 %.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu wynosi 259,1 km i w doniesieniu do roku bazowego wzrosła o 12,8 km, liczba przyłączy wzrosła o 300 szt. Dane charakteryzujące gospodarkę ściekową w Powiecie Proszowickim przedstawia tabela:

Tabela 14. Sieć kanalizacyjna w Powiecie Proszowickim w odniesieniu do wartości bazowej (wg GUS).

Parametr	jm.	Wartość	
		bazowa	obecna
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ogółem wg GUS	km	246,3	259,1
Przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	3 472	3 772
Ścieki komunalne odprowadzone razem	dam ³	484,3	539,0

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na uwagę zasługuje fakt, że ilość ścieków (głównie socjalno – bytowych) kierowanych do kanalizacji i oczyszczonych systematycznie wzrasta, co w następstwie powoduje mniejszą ilość ścieków kierowaną do środowiska bez oczyszczenia. Wzrasta również ilość osób obsługiwanych przez oczyszczalnie. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, związki azotu i fosforany.

Emisja zanieczyszczeń do wód dla oczyszczalni ścieków komunalnych z terenu powiatu przedstawiona została w tabeli poniżej:

Tabela 15. Ładunki zanieczyszczeń w komunalnych oczyszczalniach ścieków w Powiecie Proszowickim.

Parametr	jm.	Wartość	
		bazowa	obecna
BZT ₅	kg/rok	9 274	9 766
ChZT	kg/rok	42 231	53 396
Zawiesina ogólna	kg/rok	10 117	10 737
Osady wytworzone w ciągu roku	Mg	373	0

Źródło: www.stat.gov.pl

Uwagi:

*BZT₅ – tzw. biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (5 dniowy okres analizy), określa ilość tlenu potrzebną do utlenienia związków organicznych zawartych w wodzie i ściekach na drodze przemian biochemicznych w warunkach tlenowych. Całkowita mineralizacja związków organicznych zawartych w wodzie i ściekach wymaga długiego czasu, ok. 20 dni. Jednak najintensywniejsze procesy biodegradacji przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni. Dlatego jako wskaźnik obciążenia wody i ścieków substancjami organicznymi przyjęto BzT₅. Określa on zawartość zanieczyszczeń odprowadzanych do odbiornika wód powierzchniowych.

**ChzT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu – poprzez to oznaczenie można określić ładunek związków organicznych w ściekach odprowadzanych do odbiorników wód powierzchniowych.

4.5. Zasoby geologiczne.

Wyżyna Miechowska i Płaskowyż Proszowicki charakteryzują się występowaniem morskich osadów mioceńskich, warstw kredowych. Są to płaty gliny zwałowej oraz piaski i żwiry glacyfluwialne, które występują w obrębie większych dolin Ścieklca. Region Ścieklca częściowo pokrywa less. Wykształciły się również urodzajne gleby czarnoziemne. Pod względem geofizycznym Wyżyna Miechowska i Płaskowyż Proszowicki w przeważającej części zbudowane są z margli kredowych, wapieni, stanowiących pozostałość morza senońskiego, które zalało te tereny jako ostatnie spośród kilku zalewów morskich w okresie kredowym, to jest około 80 milionów lat temu.

W dorzeczu Ścieklca, a szczególnie na odcinku ujściowym występują tzw. ility krakowieckie (ity krakowieckie - nazwa, pochodząca od Krakowa. Określenie siwych iłów mioceńskich, będących osadami morza otwartego, występującego w podproszowickich miejscowościach), składające się głównie z minerałów ilastych, zwłaszcza kaolinitu i illitu z domieszką pyłu kwarcowego, łuszczyków, wodorotlenków żelaza oraz substancji pochodzenia organicznego. Cienkie warstwy iłów pokryte są na powierzchni warstwą gruntów organicznych, lessem, aluwiami, gliną. W grubej pokrywie lessowej wytworzyły się liczne wąwozy i stromościenne parowy, przeważnie suche,

a tylko okresowo płynie w nich woda, kiedy występują roztopy wiosenne lub obfite opady deszczowe.

Tabela 16. Liczba osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie Powiatu Proszowickiego wg bazy SOPO.

Powiat	Liczba osuwisk	Liczba terenów zagrożonych ruchami masowymi
Powiat Proszowicki	11	2

Źródło: baza SOPO System Ostoły Przeciwosuwiskowej - portal CBDG.

Mapa z naniesionymi osuwiskami znajduje się pod linkiem:

<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

Zasoby geologiczne na terenie Powiatu Proszowickiego przedstawiono w tabeli poniżej (wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB):

Tabela 17. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Proszowickiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG-PIB.

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Zagospodarowanie	Pow. złoża [ha]	Zasoby geologiczne [tys. ton] *[tys. m ³]	Zasoby przemysłowe [tys. ton] *[tys. m ³]	Wydobycie [tys. ton] *[tys. m ³]
1.	Koszyce-Podgaje	Kruszywa naturalne	złoża rozpoznane szczegółowo	0,22	16	-	-
2.	Mniszów	Ropy naftowe	złoża rozpoznane wstępnie	640,00	325,40 (pozabilansowe)	-	-
3.	Pławowice	Ropy naftowe	złoża zagospodarowane	639,60	65,06 61,34	58,83 55,10	4,22 3,73
4.	Proszowice	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	eksploatacja złoża zaniechana	9,07	2 106*	-	-
5.	Szpitary	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	eksploatacja złoża zaniechana	5,85	784*	-	-

Źródło: www.pgi.gov.pl, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r. i 31.12.2021 r.

W 2021 roku w niektórych złożach oszacowano/obliczono nowe wartości zasobów geologicznych, zasobów przemysłowych i wydobycie (zaznaczone w tabeli kolorem niebieskim).

4.6. Gleby

Na jakość gleb negatywny wpływ mają zanieczyszczenia antropogeniczne ze źródeł punktowych i obszarowych, takich jak: produkcja rolnicza i nawożenie gleb, emisja gazów i pyłów z przemysłu i motoryzacji oraz sytuacje awaryjne, powodujące lokalną emisję zanieczyszczeń fizycznych i chemicznych.

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016, poz. 1395). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonej zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

Na terenie Powiatu Proszowickiego nie wykazano miejsc potencjalnie, historycznie zanieczyszczonych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rejestru historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016, poz. 1397).

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska, określającymi sposób sporządzania wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi podczas identyfikacji terenów potencjalnie zanieczyszczonych powinno się rozpatrywać wyłącznie miejsca związane z działalnościami wymienionymi w załączniku nr 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016, poz. 1395).

Do analiz, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska, nie bierze się pod uwagę miejsc nielegalnego składowania odpadów, które nie były wyznaczone do tego celu na mocy odpowiednich przepisów.

Na terenach, w obrębie których zidentyfikowano historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, władający powierzchnią ziemi, zgodnie z art. 101 h. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. z 2018 r. poz. 799) jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji, czyli podjęcia wszelkich czynności rozumianych, jako poddanie zanieczyszczonej gleby działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko lub ograniczenie rozprzestrzeniania, tak aby tereny zanieczyszczone przestały stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, jeżeli takie zostało stwierdzone. Podczas planowania prac remediacyjnych powinno się uwzględnić planowane zagospodarowanie terenu zanieczyszczonego oraz rachunek ekonomiczny prowadzonych działań.

Rekultywacja gruntów w Powiecie Proszowickim w 2020 r.:

Według danych Starostwa Powiatowego w Proszowicach, na terenie powiatu grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 14,19 ha, w tym grunty zdewastowane 14,19 ha:

- Gmina Koniusza: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 2,28 ha, w tym grunty zdewastowane 2,28 ha,
- Gmina Koszyce: grunty wymagające rekultywacji: 0,00 ha,
- Gmina Nowe Brzesko: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 2,63 ha, w tym grunty zdewastowane 2,63 ha,
- Gmina Pałecznicza: grunty wymagające rekultywacji: 0,00 ha,
- Gmina Proszowice: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 8,00 ha, w tym grunty zdewastowane 8,00 ha,
- Gmina Radziemice: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 1,28 ha, w tym grunty zdewastowane 1,28 ha.

Rekultywacja gruntów w Powiecie Proszowickim w 2021 r.:

Według danych Starostwa Powiatowego w Proszowicach, na terenie powiatu grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 14,19 ha, w tym grunty zdewastowane 14,19 ha:

- Gmina Koniusza: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 2,28 ha, w tym grunty zdewastowane 2,28 ha,
- Gmina Koszyce: grunty wymagające rekultywacji: 0,00 ha,

- Gmina Nowe Brzesko: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 2,63 ha, w tym grunty zdewastowane 2,63 ha,
- Gmina Pałecznicza: grunty wymagające rekultywacji: 0,00 ha,
- Gmina Proszowice: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 8,00 ha, w tym grunty zdewastowane 8,00 ha,
- Gmina Radziemice: grunty wymagające rekultywacji zajmują powierzchnię 1,28 ha, w tym grunty zdewastowane 1,28 ha.

W tabeli poniżej dokonano wyszczególnienia aktualnej struktury użytkowania gruntów na terenie Powiatu Proszowickiego. Ogólna powierzchnia użytków rolnych wynosi 38 787 ha.

Tabela 18. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Proszowickim.

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	Użytki rolne	38 787
	Grunty orne	31 413
	Sady	378
	Łąki trwałe	3 892
	Pastwiska trwałe	539
	Grunty rolne zabudowane	1 757
	Grunty pod stawami	99
	Grunty pod rowami	139
	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	396
	nieużytki	174
2.	Grunty leśne	715
	Lasy	625
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	90
3.	Grunty zabudowane	1 586
	Tereny mieszkalne	157
	Tereny przemysłowe	23
	Inne tereny zabudowane	180
	Tereny niezabudowane	3
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	33
	Tereny komunikacyjne:	
	drogowe	1 175
	kolejowe	15
4.	Grunty pod wodami	345
	wody płynące	314
	wody stojące	31
5.	Inne	
	tereny różne	54

Źródło: Starostwo Powiatowe w Proszowicach.

4.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, a jego funkcje mają charakter uzupełniający w stosunku do gminy.

Gminy natomiast zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

5.7.1. Odpady komunalne

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2022 poz. 1297 – tekst jedn.) - od 1 lipca 2013 r. na terenie wszystkich gmin wprowadzono nowy system gospodarki odpadami komunalnymi.

Obecnie mieszkańcy płacą gminom opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranych w drodze przetargu firm odpowiednią jakość usług.

W celu realizacji zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a tym samym wprowadzenia, a następnie usprawnienia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi - Rady gmin podjęły stosowne uchwały, m.in.:

- w sprawie określenia metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty,
- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości,
- w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych

Poniżej przedstawiono ilości odpadów komunalnych, odebranych/zebranych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2020-2021.

Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Powiatu Proszowickiego w latach 2020-2021

Gmina	Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
Pałecznicza	2020	587,989	199,695	33,96
	2021	538,061	171,741	31,92
Radziemice	2020	583,02	186,90	32,06
	2021	704,22	277,62	39,42
Koniusza	2020	2 014,678	660,914	32,80
	2021	2 045,936	595,316	26,09
Proszowice	2020	5 023,692	2 315,892	46,09
	2021	4 358,72	2 605,94	59,79
Nowe Brzesko	2020	1 409,01	913,42	64,83
	2021	1 444,68	981,30	67,92
Koszyce	2020	1 080,09	657,016	60,83
	2021	1 155,897	714,627	61,82
Razem - Powiat Proszowicki	2020	10 698,479	4 933,837	46,12
	2021	10 247,514	5 346,544	52,17

Źródło: Opracowane na podstawie danych z GUS

Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów

Na terenie Powiatu Proszowickiego każda gmina posiada Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów tzw. PSZOK w następujących miejscowościach:

- Pałecznicza - Gmina Pałecznicza
- Radziemice - Gmina Radziemice
- Proszowice, ul. Źródlana 4 – Gmina Proszowice,
- Posądzka – Gmina Koniusza,

- Nowe Brzesko – Gmina Nowe Brzesko,
- Włostowice – Gmina Koszyce.

Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z ogólnopolskiej Bazy Azbestowej, na terenie Powiatu Proszowickiego występuje ok. 8 585,098 Mg - ilości tych wyrobów pozostałych do usunięcia w podziale na gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Informacja o występowaniu wyrobów azbestowych na terenie Powiatu Proszowickiego

Gmina	Ilość występujących wyrobów azbestowych [Mg]		
	os. fizyczne	os. prawne	razem
Pałecznicza	913,275	20,1	933,375
Radziemice	1 551,00	606,85	2 157,85
Koniusza	1 717,125	0	1 717,125
Proszowice	1 645,415	59,250	1 704,665
Nowe Brzesko	1 292,175	50,685	1 342,86
Koszyce	1 004,675	78,750	1 083,425
Razem - Powiat Proszowicki	7 398,378	804,700	8 203,078

Źródło: Baza Azbestowa (<https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>)

4.8. Zasoby przyrodnicze.

Na terenie Powiatu Proszowickiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły,
- Koszycki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Stanowisko dokumentacyjne – Odślonięcie gleb kopalnych – Gmina Proszowice,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby
- pomniki przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły

Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został dla zachowania naturalnego charakteru biegu Wisły i jej otoczenia jako ostoi ptactwa wodnego i błotnego oraz rzadkich roślinnych zbiorowisk nadwodnych, a także zachowania szczególnie ważnego, naturalnego ciągu korytarza ekologicznego Wisły, mającego znaczenie międzynarodowe. Występują tu ekosystemy leśne, właściwe dla terenów okresowo zalewanych, wodne oraz bagienne, a także antropogeniczne (pola uprawne i łąki). Do najciekawszych zbiorowisk roślinnych należą liczne jeszcze na tym terenie płaty coraz rzadszych w Polsce łągów wierzbowo-topolowych. Cała dolina Wisły jest niezwykle atrakcyjna krajobrazowo, jest również ważnym terenem rekreacyjnym.

Koszycki Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu powołany został dla ochrony walorów przyrodniczo - ekologicznych dolin rzek Szreniawy, Nidzicy oraz samej doliny Wisły, które w gęsto zasiedlonym i zagospodarowanym krajobrazie rolniczym odgrywają ważne biocenotycznie funkcje korytarzy i ciągów ekologicznych. Obszar był zasiedlony już od neolitu, zachowało się wiele obiektów

zabytkowych. Najstarszymi są pozostałości charakterystycznych kurhanów małopolskich (zarejestrowanych jako stanowiska archeologiczne w Krzczonowie, Łapszowie, Przemkowie, Siedliskach, Skałce) oraz grodzisko i osada obronna w Witkowie.

Stanowisko dokumentacyjne – Odsłonięcie gleb kopalnych

Odsłonięcie gleb kopalnianych, lessów i piasków fluwioglacjalnych w nieczynnej kopance piasku.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby

Głównym celem ochrony zespołu jest utrzymanie różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej obszaru usytuowanego między dolinami rzecznyymi Wisły, Raby oraz Drwinki. Większość powierzchni zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zajmują intensywnie użytkowane pola uprawne. Dużą część stanowią ekstensywnie użytkowane łąki. Jednym z najcenniejszych elementów przyrodniczych zespołu są starorzecza Wisły (wiśliska) i związana z nimi charakterystyczna flora i fauna. W obrębie starorzeczy wykształciły się zbiorowiska szuwarowe, wodne i bagienne.

Pomniki przyrody

Na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020 poz. 50 - tekst jednolity) pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady. Na terenie Powiatu Proszowickiego znajdują się obecnie 22 pomniki przyrody.

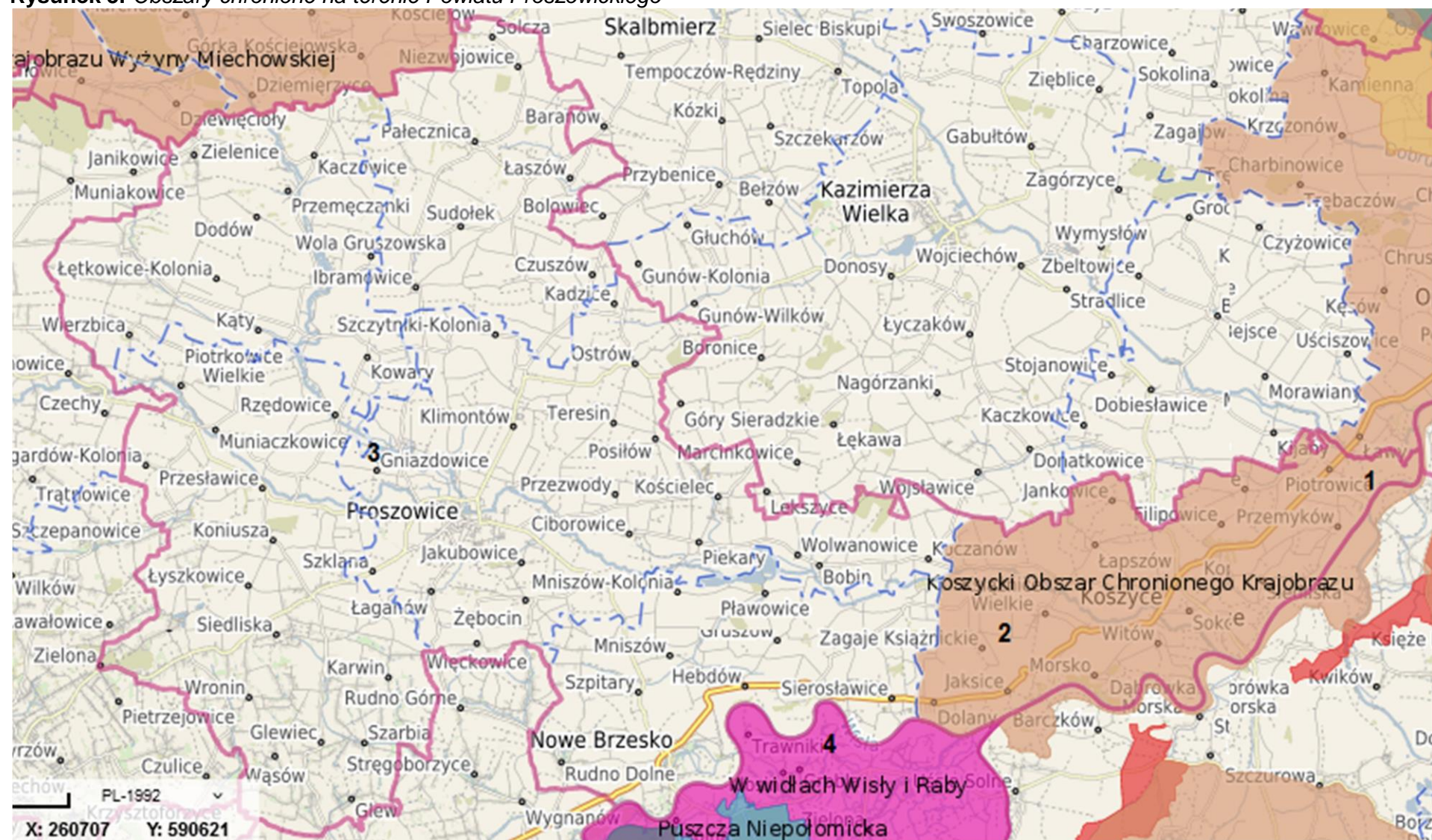
Tabela 21. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Proszowickiego

Lp	Kod	Obiekt	Miejscowość	Występowanie
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214062.2020	drzewo (gatunek: Lipa - <i>Tilia</i> sp.,; pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 17m)	Radziemice	koło budynku plebanii
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2034	drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - <i>Acer saccharinum</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 22m)	Proszowice	Park miejski
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2033	drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - <i>Acer saccharinum</i> ; pierśnica: 129cm; obwód: 405cm; wysokość: 21m)	Proszowice	Park miejski
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2032	drzewo (gatunek: Lipa - <i>Tilia</i> sp.,; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 13m)	Proszowice	Przy kościele
5.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2031	drzewo (gatunek: Lipa - <i>Tilia</i> sp.,; wysokość: 10m)	Proszowice	Przy kościele
6.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2030	drzewo (gatunek: Lipa - <i>Tilia</i> sp.,; pierśnica: 84cm; obwód: 264cm; wysokość: 16m)	Proszowice	Przy kościele
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2019	drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 129cm; obwód: 405cm; wysokość: 15m)	Proszowice	
8.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2018	drzewo (gatunek: Modrzew europejski - <i>Larix decidua</i> ; pierśnica: 115cm; obwód: 361cm; wysokość: 13m)	Proszowice	Przy budynku plebanii
9.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2017	drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 124cm; obwód: 390cm; wysokość: 16m)	Proszowice	Cmentarz parafialny
10.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2016	drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; wysokość: 18m)	Proszowice	Cmentarz parafialny
11.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2014	drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 100cm; obwód: 314cm; wysokość: 20m)	Proszowice	Park dworski

12.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2013	drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; wysokość: 20m)	Proszowice	Park dworski
13.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2012	drzewo (gatunek: Miłorząb dwuklapowy (Miłorząb chiński; Miłorząb dwudzielny) - <i>Ginkgo biloba</i> ; pierśnica: 89cm; obwód: 280cm; wysokość: 15m)	Proszowice	Park dworski
14.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2011	drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 137cm; obwód: 430cm; wysokość: 27m)	Proszowice	Park dworski
15.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2010	drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> ; <i>Ulmus effusa</i>); pierśnica: 107cm; obwód: 336cm; wysokość: 20m)	Proszowice	Park dworski
16.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2009	drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 21m)	Proszowice	na działce prywatnej przy drodze gminnej
17.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2008	drzewo (gatunek: Topola biała - <i>Populus alba</i> ; pierśnica: 150cm; obwód: 471cm; wysokość: 31m)	Proszowice	Park miejski
18.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2007	drzewo (gatunek: Topola biała - <i>Populus alba</i> ; pierśnica: 119cm; obwód: 374cm; wysokość: 31m)	Proszowice	Park miejski
19.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2006	drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - <i>Acer saccharinum</i> ; pierśnica: 118cm; obwód: 371cm; wysokość: 25m)	Proszowice	Park miejski
20.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214053.2005	drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - <i>Acer saccharinum</i> ; pierśnica: 115cm; obwód: 361cm; wysokość: 26m)	Proszowice	Park miejski
21.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214033.2936	dąb im. Teresy Przytuły - drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 260cm; obwód: 817cm; wysokość: 20m)	Nowe Brzesko	Mniszów 4, przy drodze gminnej i szkole podstawowej
22.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214012.2004	Kościuszkó - drzewo (gatunek: Dąb - <i>Quercus sp.</i> ; pierśnica: 191cm; obwód: 600cm; wysokość: 19m)	Koniusza	przy drodze z Koniuszy
23.	PL.ZIPOP.1393.PP.1214023.3128	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 188cm; obwód: 591cm	Koszyce	przy Kościele pw. Św. Marii Magdaleny w Koszycach

WWW. RDOS Kraków 2020

Rysunek 3. Obszary chronione na terenie Powiatu Proszowickiego

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, opracowanie własne.

OZNACZENIA

- 1 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły
- 2 Koszycki Obszar Chronionego Krajobrazu
- 3 Stanowisko dokumentacyjne – Odślonięcie gleb kopalnych
- 4 Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby

Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Specyfiką Powiatu Proszowickiego jest znikoma ilość lasów. Historycznie ugruntowane i rozwijane rolnictwo spowodowało przekształcenie terenów puszczańskich w użytki rolne. Powierzchnia lasów wynosi w powiecie prawie 742,33 ha, powierzchnia gruntów leśnych 746,02 ha. Stan ten podyktowany jest przede wszystkim wysoką przydatnością rolniczą gleb. Większe kompleksy leśne skupiają się na ogół na terenach peryferyjnych lub niedostępnych dla rolnictwa, porastając stoki i wierzchowiny wzniesień kredowych. Często występują w formie małych, rozproszonych kompleksów i z przyrodniczego punktu widzenia stanowią zadrzewienia a nie las.

Według Krajowego Programu Zwiększania Lesistości Polska powinna podwyższyć lesistość z 28,4 % do przynajmniej 33 %.

4.9. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 tekst jednolity ze zm.).

Na terenie województwa dolnośląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi.

Rok 2020:

Na ogólną liczbę 20 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie województwa dolnośląskiego wyróżniono 11 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 9 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Rok 2021:

Na ogólną liczbę 20 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii na terenie województwa dolnośląskiego wyróżniono 11 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 9 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Proszowickiego nie występują zakłady ZDR i ZZR.

W tabelach poniżej przedstawiono liczbę miejscowych zagrożeń zanotowanych na terenie Powiatu Proszowickiego w 2020 i 2021 roku, w podziale na wielkość i rodzaj zagrożenia (wg KG PSP).

Tabela 22. Liczba miejscowych zagrożeń w 2020 i 2021 roku w podziale na wielkość zagrożenia.

Wielkość zagrożenia	2020	2021
małe	33	40
lokalne	1 170	936
średnie	11	30
duże	0	1

Źródło: Dane statystyczne KG PSP (www.kgsp.gov.pl)

Tabela 23. Liczba miejscowych zagrożeń w 2020 i 2021 roku w podziale na rodzaj zagrożenia.

Rodzaj miejscowego zagrożenia	2020	2021
silne wiatry	95	188
przybory wód	3	26
opady śniegu	0	4
opady deszczu	111	269
chemiczne	65	67
ekologiczne	0	0
budowlane	3	5
infrastruktury komunalnej	6	7
w transporcie drogowym	105	80
w transporcie kolejowym	0	0
na obszarach wodnych	5	25

Źródło: Dane statystyczne KG PSP (www.kgsp.gov.pl)

Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanych przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się coroczną zmiennością, trudno jest na tej podstawie rozstrzygnąć o jakości tego obszaru.

Adaptacja do zmian klimatu.

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski.

W Polsce przygotowano „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy. Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu letniego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom, jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody, w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będą do zaobserwowania również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień, a także osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale również na zboczach dolin rzecznych. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry, a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem może być spadek mocy produkcyjnej.

5. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2020-2021 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW

Poniżej przedstawiono realizację zadań związanych z ochroną środowiska jakie zostały wykonane na terenie Powiatu Proszowickiego w latach 2020-2021. Ze względu na liczne zmiany w prawodawstwie krajowym oraz w strategiach i źródłach finansowania zadań inwestycyjnych (wydatków majątkowych), odniesiono się do konkretnych zadań które zostały zrealizowane w okresie sprawozdawczym. Część sprawozdawczą niniejszego opracowania podzielono na rozdziały tematyczne.

5.1. Powietrze atmosferyczne.

Powiat Proszowicki w celu poprawy powietrza atmosferycznego realizował następujące zadania:

Tabela 24. Realizacja zadań w latach 2020-2021.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.]	
	2020	2021
<i>Remonty i utrzymanie dróg, budowa chodników</i>		
Koncepcja dla zadania „Obwodnica Proszowic”.	38 108,48	4 234,27
Drogi publiczne powiatowe	2 208 824,85	2 646 824,28
Zakup paliwa oraz przebudowę pobocza w m. Klimontów.	222 789,27	-
Remont drogi powiatowej nr 1274K poprzez remont skrzyżowania w miejscowości Czajęczyce	179 887,99	-
Dokumentacja techniczna dróg	152 086,50	269 051,00
Przebudowa drogi powiatowej nr 1266K w m. Glewec i w m. Czernichów	1 081 957,29	-
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1264K – most Rzędowice	93 111,00	2 661 299,83
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - zakup paliwa, remont drogi Niezwojowice – Rędziny, remont drogi Klimontów – Łętkowice, remont drogi Przesławice – Błogocice oraz przebudowę drogi powiatowej Nr 1279K Rzeka Wisła – Książnice Wielkie.	-	2 943 545,67
Przebudowa ulicy Partyzantów w Proszowicach	-	565 006,22
Odbudowa drogi powiatowej w m. Książnice Wielkie	-	613 673,62
Odbudowa drogi Nr 1262K Niegardów- Zielenice	-	1 083 999,86
Budowa zatoki przystankowej w m. Stogniowice	-	131 752,04
Budowa zatoki przystankowej w m. Gniazdowice	-	153 603,73
Odbudowa drogi powiatowej Nr 1235K Wrocimowice - Skrzyszowice	-	511 091,96
Remont drogi Niezwojowice – Rędziny	-	354 656,11
Remont drogi Klimontów – Łętkowice	-	392 412,01
Remont drogi Przesławice - Błogocice	-	1 103 167,54
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1279K Rzeka Wisła – Książnice Wielkie	-	1 043 310,01
Przebudowa dróg powiatowych 1235K, 1265K – dokumentacja techniczna	-	92 865,00
<i>Termomodernizacje, wymiany kotłów, wymiany stolarki okiennej, odnawialne źródła energii, opracowanie audytów energetycznych</i>		
Gmina Proszowice - dotacja na remont dachu	70 731,57	-
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu - Life-IP EkoMałopolska	-	23 631,61
Przebudowano budynki DPS – budowa kotłowni, instalacji gazowej, solarnej, przebudowa instalacji elektrycznej, wodnej, CO i budowa windy oraz wykonano dokumentację	-	470 258,33

5.2. Klimat akustyczny.

Na poprawę klimatu akustycznego wpływa realizacja większości zadań z zakresu remontów dróg i modernizacji nawierzchni, które jednocześnie przyczyniają się do ochrony powietrza atmosferycznego - opis i koszty takich przedsięwzięć zostały przedstawione w podrozdziale 5.1.

5.3. Zasoby i jakość wód. Gospodarka wodno-ściekowa.

Realizacja zadania polega głównie na ograniczaniu ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska wraz z wodami opadowymi. Podstawową zasadą współczesnych metod jest lokalne retencjonowanie wód opadowych, powolny odpływ wód opadowych do odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu (przed wprowadzeniem do odbiornika wodnego lub gruntowego).

Działania kontrolne prowadzone są zgodnie z opracowanym planem kontroli jednostek głównie przez Inspekcję Ochrony Środowiska, w efekcie czego w uzasadnionych przypadkach następuje zobowiązanie wytwórców do dostosowania warunków zrzutu ścieków do obowiązujących wymagań. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 62 – tekst jednolity) wprowadziła do polskiego porządku prawnego nową instytucję zgody wodnoprawnej, która jest jednym z instrumentów w systemie zarządzania gospodarką wodną. Zgody wodnoprawne to m.in. decyzje administracyjne, bez których zainteresowane podmioty nie mogą realizować wielu działań związanych z korzystaniem z wód. Intencją ustawodawcy było zapewnienie jednorodności orzekania administracyjnego w tej dziedzinie. z tego względu, w wydawaniu pozwoleń wodnoprawnych marszałków województw i starostów powiatowych zastąpiły właściwe organy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej lub dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich, w zależności od sprawy, której dotyczy złożony wniosek. Organem właściwym w sprawie zgłoszeń wodnoprawnych jest natomiast kierownik nadzoru wodnego Wód Polskich. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na podstawie operatu wodnoprawnego oraz zgromadzonych w toku postępowania dowodów, dokumentów i informacji.

Zadania w ramach gospodarki wodno-ściekowej realizowane na terenie Powiatu Proszowickiego zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 25. Realizacja zadań w latach 2020-2021.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.]	
	2020	2021
Dokumentacja, nadzór inwestorski, budowa przepustu, przebudowa mostu w m. Rzędowice oraz przebudowa drogi w m. Glewiec	1 486 500,08	-
Budowa przepustu w m. Wrocimowice	148 005,29	-
Odbudowa kanalizacji deszczowej dr. 1257K Skalbmierz-gr. wojew. Klimontów w m. Klimontów	192 789,27	-
Odbudowa kanalizacji deszczowej - droga Nr 1257K Skalbmierz – gr. woj. Klimontów w m. Klimontów	94 945	-
Kanalizacja deszczowa w m. Jakubowice	-	37 100,00

5.6. Zasoby przyrodnicze.

5.6.1. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.

Zadania w ramach ochrony zieleni i różnorodności biologicznej realizowane na terenie Powiatu Proszowickiego zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 26. Realizacja zadań w latach 2020-2021.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.]	
	2020	2021
Nadzór nad lasami niebędącymi własnością Skarbu Państwa	3 857,22	3 820,00

5.7. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

Zadanie realizowane jest poprzez:

- doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego,
- utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii,
- zapobieganie wystąpieniu ryzyka awarii przemysłowych przez przedsiębiorstwa,
- prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz potencjalnych sprawców awarii - rejestr zakładów prowadzony jest przez GIOŚ-RWMS w Krakowie.

System przeciwdziałania poważnym awariom składa się z szeregu uregulowanych prawnie procedur. Pierwszym elementem całego systemu jest sprawdzenie, czy dany zakład w ogóle stwarza zagrożenie wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Do tego celu służy procedura zaliczenia zakładu do kategorii zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii. Wynik pozytywny oznacza, że dany zakład należy zgłosić do odpowiednich władz przy pomocy procedury zgłoszenia. Taki zakład zobowiązany jest do przygotowania programu zapobiegania awariom, który następnie należy wprowadzić w życie za pomocą systemu bezpieczeństwa (system zarządzania bezpieczeństwem). Ostatnim elementem systemu są plany operacyjno-ratownicze wewnętrzne - przygotowywane przez zakład oraz zewnętrzne - opracowywane przez komendanta wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej.

Taki system ma za zadanie zapobieganie możliwości wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz ograniczenia do minimum skutków poważnej awarii w odniesieniu do ludzi, mienia i środowiska.

Zadania w ramach nadzwyczajnych zagrożeń środowiska realizowane na terenie Powiatu Proszowickiego zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 27. Realizacja zadań w latach 2020-2021.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.]	
	2020	2021
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	4 774 424,74	5 085 103,78
Zakup wyświetlaczy alarmowych.	39 999,60	-
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	222 789,27	12,000,00
Zakup manekina treningowego do KPPSP w Proszowicach	845,00	-

5.8. Zagadnienia horyzontalne.

Zadania w ramach zagadnień horyzontalnych realizowane na terenie Powiatu Proszowickiego zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 28. Realizacja zadań w latach 2020-2021.

Zadanie	Poniesione nakłady [zł.]	
	2020	2021
Promocja jednostek samorządu terytorialnego - dofinansowanie Targów Kielce – wystawa gołębi rasowych oraz zakup kalendarzy	2 754,81	-
Towarzystwo Turystyki Regionalnej Jesienny piknik strzelecki i zwyczaje babiego lata	3 000,00	3 000,00
Związek Powiatów Polskich, ZGiPM	-	13 632,00

5.9. Realizacja zadań umieszczonych w planie operacyjnym Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego.

W tabeli poniżej umieszczono zadania z planu operacyjnego, które zaplanowane były do realizacji w Programie ochrony środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027.

Tabela 29. Realizacja zadań własnych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego.

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
A.7. Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu B.1. Przebudowy i modernizacje dróg.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1266K w miejscowości Glewec i w miejscowości Czernichów	zrealizowane	koszty w tabeli nr 24
	Remont drogi powiatowej nr 1274K poprzez remont skrzyżowania w m. Czajęczyce, powiat proszowicki	zrealizowane	koszty w tabeli nr 24
	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 1271K Wawrzeńczyce – Stręgoborzyce – Więckowice – Łaganów – Proszowice	realizacja zadania przeniesiona na 2022 r.	
H.2. Propagowanie idei ochrony przyrody poprzez wzmocnienie potencjału turystycznego na obszarach chronionych.	Wsparcie zadań publicznych Powiatu Proszowickiego dot. ekologii, ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego	zadanie realizowane na bieżąco w ramach pracy Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska, a także jako działania opisane poniżej (w ramach Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich)	
	Działania w ramach Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich	<p>2020 r.: W 2020 r. złożone zostały 3 projekty w ramach konkursu 4/2020 do Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Plan Operacyjny na lata 2020-2021. Wszystkie zostały wybrane do realizacji przez Jednostkę Regionalną KSOW Województwa Małopolskiego.</p> <p>1) Przykłady dobrych praktyk w zakresie regionalnego dziedzictwa kulinarnego – organizacja dwóch wizyt studyjnych: dla obecnych oraz dla potencjalnych członków Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Małopolska w Województwie Opolskim. Zorganizowane zostały dwa wyjazdy – każdy dla 25 osób, w dwóch terminach: 15-17 czerwiec oraz 1- 3 lipiec 2020 r. Grupa docelowa operacji byli obecni oraz potencjalni członkowie Sieci Dziedzictwo Kulinarne Małopolska - producenci surowców żywnościowych, przetwórcy artykułów rolno – spożywczych, właściciele obiektów gastronomicznych, hotelarskich świadczących usługi gastronomiczne, sprzedawcy artykułów rolno-spożywczych.</p> <p>2) EtnoMałopolska - 3 dniowe warsztaty szkoleniowe dla przedstawicielek Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Małopolskiego - strażniczek dziedzictwa kulturowego regionu. Szkolenie zostało zorganizowane w dniach 8-10 lipiec 2020 r. Grupa docelową operacji byli przedstawiciele Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Małopolskiego – 100 osób. Głównym celem operacji było</p>	

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
		<p>uświadomienie regionalne – budowanie rozwoju regionalnego opartego na lokalnym dziedzictwie i na własnej tożsamości. Osiągnięte to zostało m.in. poprzez przybliżenie uczestnikom tzw. współczesnej filozofii dziedzictwa, według której rozumiane jest ono jako celowa i świadoma obecność przeszłości w teraźniejszości - a dokładniej obecność odziedziczonego z przeszłości, posiadającego szczególną wartość, zbioru zasobów materialnych i niematerialnych oraz realizowanych na jego bazie praktyk kulturowych danej społeczności.</p> <p>3) Sołtys, rada sołecka, zebranie wiejskie...czyli co komu wolno w sołectwie – 3 dniowe warsztaty dla sołtysów z Województwa Małopolskiego.</p> <p>Pomimo przygotowań do organizacji warsztatów dla Sołtysów, tzn. wyboru miejsca, wykładowców, przeprowadzenia rekrutacji uczestników, planowanych w terminie 5 - 7 października 2020 r., ze względu na sytuację epidemiologiczną w Województwie Małopolskim, a dokładnie powiecie tatrzańskim - zakaz zgromadzeń, organizacji imprez powyżej 30 osób, warsztaty zostały odwołane.</p> <p>W 2020 r. Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich został poproszony o partnerstwo w realizacji projektów złożonych do konkursu 4/2020 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich przez: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, Małopolska Izba Rolnicza.</p> <p>Do realizacji zostały wybrane następujące projekty:</p> <p>1) Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Karniowicach: Projekt pod nazwą: „Innowacyjne formy współpracy i organizacji krótkich łańcuchów dostaw”.</p> <p>Zadaniem Stowarzyszenia IROW w realizacji projektu było:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie wraz z Liderem nadzoru nad prawidłowym przebiegiem rekrutacji, 2) upowszechnienie informacji o realizowanej operacji na stronie internetowej Partnera zgodnie z przepisami załącznika III do rozporządzenia 808/2014 opisanymi w Księdze wizualizacji znaku PROW 2014-2020 opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju przez cały okres trwania umowy. <p>2) Małopolska Izba Rolnicza Projekt pn. „Zgoda, szacunek i praca każdą wieś wzbogaca – transfer sprawdzonych sposobów na kształtowanie dobrych relacji między mieszkańcami wsi.”</p>	

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
		<p>Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich podjął współpracę w zakresie naboru uczestników planowanego wyjazdu studyjnego, wg kryteriów określonych przez Małopolską Izbę Rolniczą – wyjazd został zaplanowany na wrzesień 2021 r. jednak ze względu na sytuację epidemiologiczną w Europie został odwołany.</p> <p>W 202 r. zrealizowano także 2 zadania własne:</p> <p>1) Organizacja Targów „Zasmakuj w Małopolsce”. 26 - 28 czerwca 2020 w hala Okrągłaka na Placu Nowym na Krakowskim Kazimierzu. Ekologia, tradycja, natura, smak i zdrowie, to hasła, wokół których skupiało się weekendowe wydarzenie pn. Zasmakuj w Małopolsce, które miało na celu głównie promocję żywności naturalnej (tradycyjnej, lokalnej, regionalnej, ekologicznej). Podczas imprezy lokalni producenci, w większości ambasadorowie znaku Sieć Dziedzictwa Kulinarne Małopolska, zaprezentowali szeroki wybór żywności i produktów wytwarzanych na bazie receptur przekazywanych z pokolenia na pokolenie.</p> <p>2) Organizacja stoiska wystawienniczego dla producentów produktów tradycyjnych, regionalnych, należących do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska podczas Targów Żywności Regionalnej i Ekologicznej. 26 – 27 wrzesień 2020, Międzynarodowe Targi Poznańskie.</p> <p>Zostało zorganizowane stoisko wystawiennicze podczas Targów Żywności Regionalnej i Ekologicznej w dniach 26 -27 września 2020 r. w Poznaniu oraz zostały zapewnione noclegi dla 10 wystawców z Województwa Małopolskiego. Podczas imprezy lokalni producenci – w większości ambasadorowie znaku Sieć Dziedzictwa Kulinarne Małopolska, zaprezentowali szeroki wybór żywności i produktów wytwarzanych na bazie receptur przekazywanych z pokolenia na pokolenie.</p> <p><u>2021r.:</u></p> <p>I. Realizowane zadania własne:</p> <p>1. Zakup sprzętu do pracowni zawodowych dla 3 wybranych szkół w Województwie Małopolskim.</p> <p>2. Opracowanie studium możliwości zagospodarowania i wykorzystania komercyjnego terenu przeznaczonego pod budowę Centrum Skupu Produktów Rolno-Spożywczych i Dystrybucji Żywności w Województwie Małopolskim.</p> <p>II. Zadania własne realizowane w ramach projektów zgłoszonych do Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Plan Operacyjny na lata 2020-2021 w ramach konkursy nr 5/2021.</p> <p>1) Organizacja stoiska dla winiarzy i producentów cydrów z Małopolski</p>	

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
			<p>podczas Targów WINO-Targi Polskich Win i Winnic 2021 w Poznaniu.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: 8 - 10 kwiecień 2021 r. Grupa docelowa: winiarze oraz producenci cydrów z Województwa Małopolskiego (przedstawiciele 12 winnic/producentów cydrów). Głównym celem operacji jest zwiększenie liczby odbiorców (konsumentów) wina oraz cydrów od winiarzy z Małopolski, a także nawiązanie przez nich nowych znajomości i kontaktów w branży winiarskiej. Targi WINO to szansa na zareklamowanie i zaistnienie w polskiej branży winiarskiej. Jednym z celów organizowanego wydarzenia jest również podkreślenie walorów turystycznych poszczególnych regionów Polski. Istotną częścią ekspozycji wypełnią stoiska poświęcone enoturystyce, która w ostatnich miesiącach zyskała w naszym kraju ogromną popularność. Łącząc zamiłowanie do wina i podróży, zwiedzający zyskują dzięki temu szansę na odkrycie nieznanych dotąd zakątków Małopolski.</p> <p>2) Przykłady dobrych praktyk w zakresie regionalnego dziedzictwa kulinarnego – organizacja dwóch wizyt studyjnych: dla obecnych oraz dla potencjalnych członków Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Małopolska w Województwie Warmińsko-Mazurskim.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: zorganizowane zostaną dwa wyjazdy – każdy dla 25 osób: 16 - 19 maja 2021 r. oraz 6 - 9 czerwca 2021 r. Grupa docelowa: obecni oraz potencjalni członkowie Sieci Dziedzictwo Kulinarne Małopolska - producenci surowców żywnościowych, przetwórcy artykułów rolno – spożywczych, właściciele obiektów gastronomicznych, hotelarskich świadczących usługi gastronomiczne, sprzedawcy artykułów rolno-spożywczych.</p> <p>3) EtnoMałopolska - 3 dniowe warsztaty szkoleniowe dla przedstawicielek Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Małopolskiego - pionierek cyfrowej transformacji na wsi.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: 26-28 kwiecień 2021 r. Grupa docelowa: przedstawiciele Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Małopolskiego – 100 osób. Głównym celem operacji jest nadrobienie braków oraz zniwelowanie wykluczenia cyfrowego wśród przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich w Województwie Małopolskim, aby jak najlepiej umieli wykorzystać nowe technologie w służbie kultury.</p> <p>4) Warsztaty dla dzieci i młodzieży mające na celu przygotowanie do przyszłej pracy społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ewentualnej służby w szeregach OSP oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarach wiejskich.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: II i III kwartał 2021 r. Grupa</p>

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
			<p>docelowa: Członkowie i potencjalni członkowie Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Województwie Małopolskim – 90 osób. Zostaną zorganizowane 3 -dniowe warsztaty dla dzieci i młodzieży w 3 powiatach Województwa Małopolskiego: Powiecie Krakowskim, Powiecie Proszowickim i Powiecie Dąbrowskim, w każdym weźmie udział 30 osób. Głównym celem operacji jest zainteresowanie dzieci młodzieży tematem ochrony przeciwpożarowej oraz przygotowania jej do służby w szeregach OSP poprzez działanie w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarach wiejskich. Opracowany program służy szkoleniu dzieci i młodzieży do szeroko rozumianego bezpieczeństwa powszechnego oraz popularyzacji działalności</p> <p>5) Sołtys, rada sołecka, zebranie wiejskie....czyli co komu wolno w sołectwie – 3 dniowe warsztaty dla sołtysów oraz członków rad sołeckich z Województwa Małopolskiego.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: 25-27 czerwiec 2021 r. Grupa docelowa: Sołtysi Województwa Małopolskiego (100 osób). Szkolenie jest skierowane przede wszystkim do Sołtysów, jednak w sytuacji, w której sołtys danej miejscowości nie będzie mógł uczestniczyć w szkoleniu to może reprezentować go członek rady sołeckiej. Celem głównym operacji jest wzmocnienie funkcji sołtysa jako lidera lokalnych inicjatyw oraz animatora partycypacji społecznej poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności, oraz zwiększenie motywacji i zaufania we własne siły uczestników warsztatów, co w przyszłości przełoży się na większą aktywność społeczności lokalnej. Warsztaty mają na celu rozwiązanie problemów, z którymi osoby pełniące funkcje sołtysa samodzielnie nie są sobie w stanie poradzić np. interpretacja przepisów prawa (podstawy prawne funkcjonowania sołectwa, statut sołecki), sztuka wystąpień publicznych oraz rozwiązywania konfliktów. Mimo, że są to osoby chętne do działania nie zawsze ich wiedza i umiejętności pozwalają na pełne wykorzystanie funkcji jaką sprawują w lokalnym środowisku. Bariery często jest brak wiary we własne siły, ograniczona wiedza oraz brak jakichkolwiek możliwości jej poszerzenia.</p> <p>6) Organizacja stoiska dla producentów produktów regionalnych, tradycyjnych, ekologicznych z Województwa Małopolskiego oraz należący do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska podczas Targów Smaki Regionów 2021 w Poznaniu.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: 2- 4 październik 2021 r. Grupa docelowa: pochodzący z Województwa Małopolskiego producenci produktów regionalnych, tradycyjnych, ekologicznych oraz należący do</p>

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
			<p>Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska (producenci surowców żywnościowych, przetwórcy artykułów rolno – spożywczych). Na stoisku będzie się wystawiało 14 producentów (każdy w dwuosobowej reprezentacji). Każdy z nich będzie posiadał w swojej ofercie produkty charakterystyczne dla Województwa Małopolskiego i wpisujące się w jego kulinarne dziedzictwo. Głównym celem operacji jest organizacji stoiska podczas Targów Smaki Regionów w Poznaniu, na którym wystawcami będą producenci produktów regionalnych, tradycyjnych, ekologicznych oraz należący do Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska jest min. prezentacja bardzo bogatej oferty ich produktów na arenie krajowej, pozyskanie nowych świadomych konsumentów, możliwość nawiązania przez producentów z Małopolski nowych relacji biznesowych z sektora HoReCa, okazja do pozyskania informacji na temat potrzeb potencjalnych odbiorców, a co za tym idzie, do rozwoju własnej oferty oraz po prostu, uświadomienie wszystkim odwiedzającym Targi, że Małopolska to region o wyjątkowej tradycji kulinarnej!</p> <p>7) Podstawy produkcji wyrobów z mleka - skracanie łańcucha żywności.</p> <p>Planowany termin realizacji operacji: 21- 24 październik 2021 r. Grupa docelowa: szkolenie przeznaczone jest dla 12 osób z terenów wiejskich planujących uruchomienie własnej działalności w zakresie produkcji przetworów z mleka i serów farmerskich lub posiadających podstawowe kompetencje w ww. zakresie. Operacja ma na celu rozwój małego przetwórstwa na obszarach wiejskich poprzez rozbudowę małych serowarni. Uczestnicy szkolenia uzyskają wiedzę i umiejętności na temat produkcji podstawowych rodzajów wyrobów z mleka - przetworów mlecznych, serów świeżych i długodojrzewających, jak również wiedzę na temat higieny personelu, higieny mleka, rodzajów drobnoustrojów używanych w produkcji serowarskiej, roli podpuszczki, etapów produkcji, procesu dojrzewania oraz sprzętu do produkcji serów i niezbędnego wyposażenia serowarni. Otrzymają wiedzę na temat podstaw formalno-prawnych rejestracji małego zakładu serowarskiego a nawet Poznają zasady marketingu produktów lokalnych, metody i formy prezentacji własnych produktów dla klientów oraz sposobów wsparcia sprzedaży.</p> <p>III. Zadania realizowane przez Stowarzyszenie IROW jako partnera wnioskodawców w ramach projektów zgłoszonych do Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Plan Operacyjny na lata 2020-2021.</p> <p>W 2021 r. Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich został poproszony o partnerstwo w realizacji projektu złożonego do konkursu 5/2021 dla</p>

Kierunek	Działania	Realizacja	Szczegóły
		<p>partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich przez Małopolską Izbę Rolniczą. Projekt pn. „Zgoda, szacunek i praca każdą wieś wzbogaca – transfer sprawdzonych sposobów na kształtowanie dobrych relacji między mieszkańcami wsi.” Instytut Rozwoju Obszarów Wiejskich podejmie współpracę w zakresie naboru uczestników planowanego wyjazdu studyjnego, wg kryteriów określonych przez Małopolską Izbę Rolniczą.</p> <p>10 maja 2022 r. Zarząd Województwa Małopolskiego przyjął uchwałę w sprawie przyjęcia listy ocenionych operacji partnerów KSOW zgłoszonych do Jednostki Regionalnej KSOW Województwa Małopolskiego w naborze nr 6/2022 w ramach Planu Operacyjnego KSOW 2022 – 2023 Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i znalazło się na niej 6 projektów <u>Instytutu Rozwoju Obszarów Wiejskich</u>. Umowy opiewają na łączną kwotę pomocy prawie 620 tys. zł. Wybrane do realizacji projekty to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EtnoMałopolska – 3 dniowe warsztaty szkoleniowe dla przedstawicielek Kół Gospodyń Wiejskich z Województwa Małopolskiego – pierwszoplanowych aktorek życia na wsi. • Przykłady dobrych praktyk w zakresie regionalnego dziedzictwa kulinarnego – organizacja dwóch wizyt studyjnych: dla obecnych oraz dla potencjalnych członków Sieci Dziedzictwa Kulinarne Małopolska w Województwie Świętokrzyskim. • Akademia Małopolskiego Sołtysa – spotkanie dla Sołtysów i Członków Rad Sołeckich z Województwa Małopolskiego. • Warsztaty dla dzieci i młodzieży mające na celu przygotowanie do przyszłej pracy społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ewentualnej służby w szeregach OSP oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarach wiejskich. • Organizacja stoiska dla winiarzy i producentów cydrów z Małopolski podczas Targów WINO-Targi Polskich Win i Winnic 2022 w Poznaniu. • Produkcja wyrobów z mleka dla profesjonalistów – skracanie łańcucha żywności 	
<p>A.6. Poprawa jakości powietrza w Powiecie Proszowickim. A.8. Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Remont i przebudowa Domu Pomocy Społecznej w Łyszkowicach: modernizacja systemu ogrzewania poprzez budowę lokalnych kotłowni gazowych, instalacji solarnej</p>	<p>w trakcie realizacji – kontynuacja w 2020 r.</p>	<p>koszty podane w tabeli nr 24</p>

Tabela 30. Realizacja zadań monitorowanych z planu operacyjnego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego.

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2020	2021
Zadania monitorowane				
A.2. Realizacja zadań wskazanych w programach ochrony powietrza (POP)	Gmina Pałecznica	Wdrażanie Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego	Inteligentne Centrum Zarządzania Energią w Gminie Pałecznica - koszt projektu w latach 2021-2023: 2 742 530,00 zł, Zakup elektrycznego autobusu szkolnego przez Gminę Pałecznica - koszt projektu w latach 2021-2022: 2 600 000,00 zł, Termomodernizacja budynków komunalnych – budynek UG oraz DL Niezwojowice – II etap - koszt projektu w latach 2020-2021: 667 049,52 zł, Projekt LIFE (zatrudnienie ekodoradcy, działania edukacyjne, przeprowadzanie akcji i kampanii, prelekcje w szkołach, edukacja mieszkańców- wszystkie działania związane z ochroną powietrza) - koszt projektu: rok 2020: 51 481,32 zł, rok 2021: 58 503,18 zł	
A.4. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, pochodzących zwłaszcza z systemów indywidualnego ogrzewania obiektów		Modernizacja energetyczna budynku szkoły w Winiarach	Koszt projektu w latach 2017-2020: 1 375 349,00 zł	
A.8. Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		RURES – Promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów odnawialnych i efektywność energetyczna w regionach wiejskich	Koszt projektu w latach 2017-2020: 2 169 295 EU	
		Partnerski Projekt Budowy Instalacji Odnawialnych Źródeł Energii dla Gmin Województwa Małopolskiego	Koszt projektu w latach 2018-2021: 3 234 922,06 zł	
G.1. Minimalizacja składowanych odpadów		PSZOK – Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Koszt projektu w latach 2018-2021: 2 292 217,44 zł	
A.4. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, pochodzących zwłaszcza z systemów indywidualnego ogrzewania obiektów	Gmina Koniusza	Poprawa jakości powietrza w Gminie Koniusza i redukcja emisji zanieczyszczeń pochodzących z systemów indywidualnego ogrzewania mieszkań dzięki wymianie kotłów i pieców węglowych na piece gazowe	1 320 000,00 zł	0,00 zł

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2020	2021
A.6. Poprawa jakości powietrza w Powiecie Proszowickim.	Gmina Proszowice	Małopolska w zdrowej atmosferze Life - OCHRONA POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM	44 993,76 zł	86 207,96 zł
A.8. Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		Odnawialne źródła energii	0,00 zł	2 356 590,12 zł
D.2. Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej		Budowa sieci kanalizacyjnej we wsi Koniusza	0,00 zł	1 924 569,80 zł
G.1. Minimalizacja składowanych odpadów		Przystosowanie budynku do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z wyposażeniem oraz utylizacji eternitu z Gm. Koniusza	0,00 zł	0,00 zł
A.4. Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, pochodzących zwłaszcza z systemów indywidualnego ogrzewania obiektów		Wymiana starych kotłów na paliwa stałe na niskoemisyjne kotły gazowe i na biomasę w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy i Miasta	0,00 zł	0,00 zł
		Wymiana starych kotłów na paliwa stałe na niskoemisyjne kotły gazowe i na biomasę w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy i Miasta	0,00 zł	831 760,00 zł
		Wymiana starych kotłów na paliwa stałe na niskoemisyjne kotły gazowe i na biomasę w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy i Miasta	0,00 zł	831 760,00 zł
A.7. Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu	Obwodnica Proszowic - II etap	38 108,00 zł	4 234,00 zł – zadanie w trakcie realizacji	
A.8. Wzrost poziomu	Rozwój infrastruktury produkcji energii ze źródeł	893 831,00 zł	1 758 408,00 zł	

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2020	2021
wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		odnawialnych	„Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla Gmin Województwa Małopolskiego” RPO 44. W latach 2020 -2021 w Gminie Proszowice wykonano 101 odnawialnych źródeł energii w tym 13 kolektorów słonecznych, 67 instalacji fotowoltaicznych, 3 pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej, 7 pomp ciepła instalacji, co, 11 kotłów na biomase.	
B.1. Przebudowy i modernizacje dróg.		Rozwój infrastruktury i zaplecza transportu zbiorowego wraz z zakupem ekologicznego autobusu	zadanie nie było realizowane	zadanie nie było realizowane
D.3. Poprawa jakości wód		Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Proszowicach	3 792 125,00 zł	-
A.7. Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu B.1. Przebudowy i modernizacje dróg.	Gmina Nowe Brzesko	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1271K Wawrzeńczyce-Stręgoborzyce-Rudno Górne-Więckowice-Łaganów-Proszowice oraz Rozbudowa drogi powiatowej nr 1270K Rudno Górne-Dobranowice-Rudno Dolne-Wawrzeńczyce-opracowanie dokumentacji projektowej	realizacja zadania przeniesiona na 2022 r.	
		Przebudowa drogi gminnej nr 160686K w km 0+008,66-0+431,7 w m. Nowe Brzesko i Hebdów	w trakcie realizacji - prace budowlane kontynuowane w 2022 r.	
		Budowa systemu odwadniającego drogę gminną - ul. Św. Huberta w miejscowości Nowe Brzesko	w trakcie realizacji - prace budowlane kontynuowane w 2022 r	
		Budowa systemu odwadniającego drogę gminną w miejscowości Hebdów (Stary)	zadanie nie było realizowane	zadanie nie było realizowane
A.8. Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.		Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin województwa małopolskiego	888 534,17 zł	437 869,37 zł
D.3. Poprawa jakości wód		Budowa rowu odwadniającego w m. Śmiłowice	0,00 zł	1 413,00 zł - w trakcie realizacji - prace budowlane kontynuowane w 2022 r
G.1. Minimalizacja składowanych odpadów		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Hebdów	40 590,00 zł	2 493,83 zł – prace budowlane zaplanowane na 2022 i 2023 r.
	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Nowym Brzesku	30 501,49 zł	3 056 625,89 zł – zakończenie projektu w 2022 r.	

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2020	2021
A.8. Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	Gmina Koszyce	Odnawialne źródła energii - pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł	347 537,52 zł	302 353,85 zł
G.1. Minimalizacja składowanych odpadów		Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie Związków Międzygminnych "Nidzica" i " Nida"	110 000,00 zł	320 095,00 zł
G.1. Minimalizacja składowanych odpadów	Gmina Pałecznica	Gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym m.in.: odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, prowadzenie PSZOK	756 588,33 zł	695 048,42 zł
	Gmina Radziemice		360 490,00 zł	792 218,02 zł
	Gmina Koniusza		3 336 582,40 zł	3 198 501,11 zł
	Gmina Proszowice		3 737 148,00 zł	4 758 408,00 zł
	Gmina Nowe Brzesko		1 798 279,98 zł	1 699 544,34 zł
	Gmina Koszyce		1 308 802,10 zł	1 286 138,76 zł
	Gmina Pałecznica	Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	-	-
	Gmina Radziemice		-	-
	Gmina Koniusza		-	-
	Gmina Proszowice		11 562,00 zł	9 225,00 zł
	Gmina Nowe Brzesko		1 760,00 zł	8 134,56 zł – likwidacja dzikich wysypisk – środki własne
	Gmina Koszyce		-	-
	Gmina Pałecznica	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	10 980,00 zł	35 000,00 zł
	Gmina Radziemice		12 847,51 zł	29 937,60 zł
	Gmina Koniusza		30 000,00 zł	24 000,00 zł
	Gmina Proszowice		46 625,00 zł	33 893,00 zł
			W 2020 r. kompleksowej utylizacji poddano 111,41 Mg wyrobów zawierających z 36 budynków, w 2021 r. 79,45 Mg z 32 budynków.	

Kierunek interwencji	Instytucja koordynująca	Zadanie	Realizacja	
			2020	2021
	Gmina Nowe Brzesko		30 706,95 zł	-
	Gmina Koszyce		-	41 298,11 zł
			Wydatek zrealizowany zgodnie z umową z WFOŚiGW w Krakowie nr. D/023/20/08 z dnia 26 maja 2020 r. Zawarta w ramach programu „Ogólnopolski program finansowania wyrobów zawierających azbest”. Zadanie współfinansowane ze środków: NFOŚiGW w kwocie: 14 216,18 zł, WFOŚiGW w kwocie: 14 216,18 zł, Podatek VAT 8% - środki własne: 2 274,59 zł.	

Źródło: Informacje pozyskane z gmin Powiatu Proszowickiego.

6. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego zostały określone wskaźniki postępów i skutków realizacji programu. Poniżej w tabeli określono obecne wartości wskaźników monitorowania w odniesieniu do wartości bazowych, określonych w Programie. Wartości wskaźników określono w oparciu o dane aktualnie dostępne, co pozwala na obrazowanie kategorii ilościowych i jakościowych, obecnych w ocenianiu stanu środowiska. Pozyskanie danych wskaźnikowych opiera się głównie na standardowo dostępnych źródłach: danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych GIOŚ-RWMS w Krakowie. Na podstawie tak przygotowanego zestawu wskaźników możliwe jest określenie tendencji zmian w poszczególnych komponentach środowiska. Zastosowano następujące oznaczenia w tabeli ze wskaźnikami monitoringu:

- - poprawa wskaźnika,
- - pogorszenie wskaźnika,
- - brak wyraźnej tendencji/istotnych zmian lub brak danych.

Tabela 31. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego w odniesieniu do wartości bazowej.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość obecna	Tendencje zmian
Powietrze atmosferyczne					
1.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży powiat	Klasa jakości	Klasa C: PM10, PM2,5, B(a)P	Klasa C: PM10, PM2,5, B(a)P	Liczba i rodzaj substancji nie uległy zmianie.
2.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu	Mg/rok	8	8	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu nie uległ zmianie
3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu	Mg/rok	2 858	3 189	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych z terenu powiatu uległa zwiększeniu o 331 Mg/rok
Klimat akustyczny					
4.	Liczba mieszkańców narażonych na hałas drogowy dla wskaźnika L_{DWN} oraz L_N dla wybranych odcinków dróg na terenie Powiatu Proszowickiego.	Ilość mieszkańców	dla L_{DWN} : 3 830* dla L_N : 786*		Brak możliwości porównania – mapa akustyczna i Program Ochrony Środowiska przed hałasem wykonywane są co 5 lat
5.	Liczba pojazdów mechanicznych ogółem zarejestrowanych na terenie powiatu	szt.	49 102	52 295	Liczba pojazdów mechanicznych ogółem zarejestrowanych na terenie powiatu wzrosła o 3 193 szt.
Pola elektromagnetyczne					
6.	Miejsca i wartości pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu	[V/m]	Proszowice: 0,36, Koszyce: 0	Koniusza: <0,19	Brak możliwości porównania, ze względu na inne punkty pomiarowe – jednakże zmierzone wartości PEM są znacznie poniżej wartości dopuszczalnych
7.	Średnie natężenie PEM dla miast poniżej 50 tys. mieszkańców województwa małopolskiego	[V/m]	0,26	0,36	Nastąpił wzrost średniego natężenia PEM dla miast poniżej 50 tys. mieszkańców województwa małopolskiego o 0,1 V/m - zmierzone wartości PEM są znacznie poniżej wartości dopuszczalnych
8.	Średnie natężenie PEM dla terenów wiejskich województwa małopolskiego	[V/m]	0,11	0,11	Średnie natężenie PEM dla terenów wiejskich województwa małopolskiego

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość obecna	Tendencje zmian
					nie uległy zmianie - zmierzone wartości PEM są znacznie poniżej wartości dopuszczalnych
Zasoby i jakość wód					
9.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Kościelec: I klasa – wskaźniki organiczne, III klasa wskaźniki nieorganiczne	Kościelec: III klasa	Klasa jakości wód podziemnych w zakresie wskaźników nieorganicznych nie uległa zmianie
10.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	<p><u>Stan/potencjał ekologiczny JCWP:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Potok Kościelnicki - słaby, - Ropotek – słaby, - Dopływ spod Szczytnik – umiarkowany, - Potok Jakubowicki – słaby, - Dopływ z Mniszowa – słaby, - Łękawa – słaby 	<p><u>Elementy biologiczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dla dwóch JCWP określono III klasę jakości, - dla dwóch JCWP określono IV klasę jakości, - dla dwóch JCWP określono V klasę jakości. <p><u>Elementy hydromorfologiczne</u> nie były określane.</p> <p><u>Elementy fizykochemiczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dla wszystkich sześciu JCWP określono >II klasę jakości. <p><u>Elementy fizykochemiczne - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dla trzech JCWP określono II klasę jakości. Dla pozostałych trzech JCWP nie określano wartości) 	Brak możliwości porównania w 2020 roku nie określano stanu/potencjału ekologicznego. W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość obecna	Tendencje zmian
Gospodarka wodno-ściekowa					
11.	Zwodociągowanie powiatu	%	92,0	92,4*	Wskaźnik zwodociągowania powiatu wzrósł o 0,4 punktu procentowego
12.	Skanalizowanie powiatu	%	34,6	36,0*	Wskaźnik skanalizowania powiatu wzrósł o 1,4 punktu procentowego
13.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	246,3	259,1	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wzrosła o 12,8 km
14.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	30,9	34,5	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wzrósł o 3,6 punktu procentowego
15.	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków	RLM	27 746	27 771	Wielkość komunalnych oczyszczalni ścieków wzrosła o 25 RLM
16.	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczania	%	100,00	100,00	Ilość ścieków przemysłowych i komunalnych oczyszczanych w % ścieków wymagających oczyszczania nie uległa zmianie
17.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	dam ³	2 259,4	2 182,2	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku uległo zmniejszeniu o 77,2 dam ³
18.	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	0,0	0,0	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem nie uległ zmianie
19.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	777,6	778,5	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej wzrosła o 0,9 km
20.	Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca/rok	m ³	33,7	30,8*	Średnie zużycie wody na 1 mieszkańca/rok spadło o 2,9 m ³ /rok
Zasoby geologiczne					
21.	Liczba zasobów złóż kopalin na terenie powiatu Wydobycie kopalin na terenie powiatu	szt.	5 złóż, wydobycie: ropy naftowe: 4,35 tys. ton	5 złóż, wydobycie: ropy naftowe: 3,73 tys. ton	Ilość złóż pozostaje bez zmian, spadło wydobycie ropy naftowej o 0,62 tys. ton.
Gleby					

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość obecna	Tendencje zmian
22.	Liczba punktów pomiarowych gleb na terenie powiatu	szt.	1 punkt pomiarowy: Posądzka gm. Koniusza	brak pomiarów	Brak możliwości porównania ze względu na brak pomiarów
23.	Liczba i rodzaj zanieczyszczeń dla których dochodzi do przekroczeń wartości dopuszczalnych	szt.	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych w badanym punkcie pomiarowym	brak pomiarów	Brak możliwości porównania ze względu na brak pomiarów
Gospodarka odpadami					
24.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów	%	26,9	52,17	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów zdecydowanie uległ zwiększeniu
25.	Ilość wyrobów azbestowych pozostała do usunięcia	Mg	8 203,078	8 585 098	Ilość wyrobów azbestowych pozostała do usunięcia uległa zwiększeniu – powodem jest zgłaszanie do ewidencji posesji na których występują wyroby zawierające azbest, które nie zostały uwzględnione podczas inwentaryzacji
Zasoby przyrodnicze					
26.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	6 606,04	6 599,51*	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) uległa zmniejszeniu o 6,53 ha
27.	Obszary NATURA 2000	szt.	0	0	Bez zmian
28.	Parki narodowe	ha	0,00	0,00	Na terenie powiatu nie występują parki narodowe
29.	Parki Krajobrazowe	ha	0,00	0,00	Na terenie powiatu nie występują parki krajobrazowe
30.	Rezerваты przyrody	ha	0,00	0,00	Na terenie powiatu nie występują rezerваты przyrody
31.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	6 606,04	6 599,47*	Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu uległa zmniejszeniu o 6,57 ha
32.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	5 034,00	5 034,00*	Powierzchnia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych pozostała bez zmian
33.	Użytki ekologiczne	ha	0,00	0,00	Na terenie powiatu nie występują użytki ekologiczne
34.	Pomniki przyrody	szt.	22	23	Liczba pomników przyrody zwiększyła

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość obecna	Tendencje zmian
					się
35.	Lesistość powiatu	%	1,8	1,5	Wskaźnik lesistości powiatu uległ zmniejszeniu o 0,3 punktu procentowego
36.	Powierzchnia lasów	ha	742,23	611,11	Powierzchnia lasów uległa zmniejszeniu o 131,12 ha
37.	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	746,02	614,86	Powierzchnia gruntów leśnych uległa zmniejszeniu o 131,16 ha
38.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	12,61	12,51	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem uległa zmniejszeniu o 0,1 ha
Zagrożenia poważnymi awariami					
39.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	0 8 381 26	1 30 936 40	Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanej przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się coroczną zmiennością. Zmniejszeniu uległa liczba zdarzeń średnich, wzrosła liczba zdarzeń lokalnych i małych

6.1 Analiza wskaźników monitoringu POŚ

Analizując tendencję wskaźników w tabeli monitorowania:

- stan środowiska dla 20 wskaźników określony został jako bez zmian w odniesieniu do wartości bazowej,
- dla 9 wskaźników zanotowano zmianę na (+) w odniesieniu do wartości bazowej,
- dla 10 wskaźników zanotowano zmiany na (-) stanu w odniesieniu do wartości bazowej,

Obecnie Powiat Proszowicki posiada aktualny Program Ochrony Środowiska, którego realizacja jest przedmiotem systematycznego procesu monitorowania i oceny. Zgodnie z wymogiem ustawowym co dwa lata Starosta sporządza raport z jego realizacji. Dla efektywnego wdrażania Programu konieczne jest regularne zbieranie, analiza i ocena danych. System monitoringu skupia się przede wszystkim na efektywności wdrażanych działań i zadań oraz opiera na obiektywnych i dostępnych wskaźnikach monitorowania, których porównanie w kolejnych raportach daje obraz gradientu zachodzących zmian w środowisku Powiatu Proszowickiego.

7. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego priorytety, cele i działania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej 2030. Skonkretyzowanie zadań dotyczy Powiatu, jednak obejmuje także tematycznie funkcjonowanie innych jednostek terytorialnych, w tym przede wszystkim gmin. Akceptacja celów i zadań w przyjętym Programie Ochrony Środowiska nie oznacza powstania budżetu inwestycyjnego na potrzeby Programu Ochrony Środowiska. System budżetowy samorządów obejmuje 1 rok działania, a więc planowanie odbywa się w krótkim cyklu i dostosowywane jest do doraźnych ram i sytuacji. Realizacja Programu w miarę jego realizacji stwarza więc problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych dysponując niewielkim udziałem własnym), zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa etc.)

Tabela 32. Wartości mierników celów głównych dla poszczególnych obszarów interwencji.

L.p.	Obszar interwencji	Miara celu	Wartość miary		Uwagi
			bazowa	obecna	
1.	Klimat i powietrze atmosferyczne	Emisja zanieczyszczeń: - pyłowych - gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu w Mg	8 2 858	8 3 189	Emisja zanieczyszczeń: - pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu nie uległa zmianie - gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu uległa zwiększeniu o 331 Mg/rok
2.	Klimat akustyczny	Wielkość przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu w punktach pomiarowych wg pomiarów GIOŚ-RWMS dla pory dnia i pory nocy wyrażonego wskaźnikiem L_{DWN} i L_N	L_{DWN} : 6,6 dB L_N : 10,8 dB	L_{DWN} : 6,9 dB* L_N : 8,5 dB*	Brak możliwości porównania ze względu na punkty pomiarowe umieszczone w przy różnych drogach w obrębie Powiatu Proszowickiego
3.	Pola elektromagnetyczne	Wartość PEM zmierzona w punktach pomiarowych na terenie Powiatu Proszowickiego lub średnia wartość PEM dla terenów wiejskich województwa małopolskiego	Proszowice: 0,36 V/m, Koszyce: 0 V/m	Proszowice, ul. 3 Maja: 1 V/m, Nowe Brzesko, ul. Krakowska: <0,5 V/m, Koszyce: <0,5 V/m	Porównanie wartości pomiarowych: - dla punktu w Proszowicach – nastąpił wzrost wartości o 0,64 V/m – jednak poniżej wartości dopuszczalnej, - dla punktu w Koszycach – wartości pomiarowe w roku bazowym i 2021 mieściły się poniżej dolnego progu oznaczalności sondy
4.	Zasoby i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.	Stan/potencjał ekologiczny w badanych JCWP na terenie powiatu	Stan/potencjał ekologiczny: Potok Kościelnicki z dopływami: <i>słaby</i> , Ropotek: <i>słaby</i> , Dopływ spod Szczytnik: <i>umiarkowany</i> , Potok Jakubowicki: <i>słaby</i> , Dopływ z Mniszowa: <i>słaby</i> , Łękawa: <i>słaby</i>	<u>Elementy biologiczne*</u> : - dla dwóch JCWP określono III klasę jakości, - dla dwóch JCWP określono IV klasę jakości, - dla dwóch JCWP określono V klasę jakości. <u>Elementy hydromorfologiczne</u> nie były określane. <u>Elementy fizykochemiczne</u> : - dla wszystkich sześciu JCWP określono >II klasę jakości. <u>Elementy fizykochemiczne - specyficzne zanieczyszczenia</u>	Brak możliwości porównania – w roku 2020 nie był określany stan/potencjał ekologiczny wód na terenie powiatu.

				syntetyczne i niesyntetyczne: - dla trzech JCWP określono II klasę jakości. Dla pozostałych trzech JCWP nie określano wartości)	
5.	Zasoby geologiczne	Liczba udokumentowanych złóż surowców mineralnych [szt.] <i>Roczne wydobycie surowców [tys. ton]</i>	5 złóż, wydobycie: ropy naftowe: 4,35 tys. ton	5 złóż, wydobycie: ropy naftowe: 3,73 tys. ton	Ilość złóż pozostaje bez zmian, spadło wydobycie ropy naftowej o 0,62 tys. ton.
6.	Gleby	Liczba i rodzaj zanieczyszczeń dla których dochodzi do przekroczeń wartości dopuszczalnych	brak przekroczeń wartości dopuszczalnych w badanym punkcie pomiarowym w m. Posądza	brak pomiarów	Brak możliwości porównania ze względu na brak pomiarów
7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	6 530,900	10 247,514	W odniesieniu do wartości bazowej ilość zebranych odpadów komunalnych wzrosła o 3 716,614 Mg
		Masa zebranych selektywnie odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	1 758,010	5 346,544	W odniesieniu do wartości bazowej ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie wzrosła o 3 588,534 Mg
		Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]	26,9	52,17	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów zdecydowanie uległ zwiększeniu
		Ilość wyrobów azbestowych pozostała do usunięcia [Mg]	8 203,078	8 585 098	Ilość wyrobów azbestowych pozostała do usunięcia uległa zwiększeniu – powodem jest zgłaszanie do ewidencji posesji na których występują wyroby zawierające azbest, które nie zostały uwzględnione podczas inwentaryzacji
8.	Zasoby przyrodnicze	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem	6 606,04 ha	6 599,51*	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) uległa zmniejszeniu o 6,53 ha
9.	Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - małe:			Liczba miejscowych zagrożeń według informacji podawanej przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i charakteryzuje się

		- lokalne:	26	40	coroczną zmiennością. Zmniejszeniu uległa liczba zdarzeń średnich, wzrosła liczba zdarzeń lokalnych i małych
		- średnie:	381	936	
		- duże:	8	30	
			0	1	

Uwaga: * dane dla roku 2020 – w czasie wykonywania opracowania nie były dostępne dane GUS i GIOŚ-RWMS za 2021 rok

Wartości mierników celów głównych, analizując tendencję mierników celów w odniesieniu do wartości bazowej:

- dla 6 mierników określono stan jako bez zmian w odniesieniu do wartości bazowej,
- dla 1 miernika zanotowano poprawę w odniesieniu do wartości bazowej,
- dla 2 mierników zanotowano pogorszenie stanu w odniesieniu do wartości bazowej.

Oceniając:

- dla opracowanych Wytycznych MŚ do opracowania programów ochrony środowiska, określenie mierników i ich wartości jest podejściem nowym i nie było wykonywane dla wcześniejszych Programów ochrony środowiska i Raportów z Programu ochrony środowiska,
- okres dwuletni, za który jest opracowany niniejszy Raport, jest często okresem zbyt krótkim na dokonanie poprawnej oceny tendencji zmian w poszczególnych obszarach interwencji środowiska, co związane jest tak z samym charakterem zmian, jak i realizacją programów wieloletnich (np. Krajowy program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, czy Program ochrony Powietrza, również kompleksowej oceny jakości klimatu akustycznego dokonuje się co 5 lat w ramach sporządzania map akustycznych czy POŚPH).

Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądaną przez ogół mieszkańców Powiatu kierunki - np. poprawę stanu wód, powietrza atmosferycznego, zmniejszenie promieniowania elektromagnetycznego. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego zadania należy stwierdzić:

- zrealizowane zostały najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody oraz gospodarki odpadami,
- dodatkowo w różnych komponentach środowiska zrealizowano szereg zadań (sklasyfikowanych jako „inne”) nie ujętych w Programie, jednakże wpisujących się w ramy ogólnie pojętej ochrony środowiska.

Powodem braku realizacji niektórych zadań było:

- braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
- przesunięcie terminu realizacji zadania na kolejne lata,
- zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie powiatu,
- bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie powiatu.

8. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.

Przeprowadzona analiza zakresu (lata 2020-2021) i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego odbywała się w czasie obowiązywania Polityki Ekologicznej Państwa 2030.

Obecny, obowiązujący Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego oparty jest na zapisach następujących aktualnych dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku* (Dz.U. 2021 poz. 1973 tekst jednolity ze zm.) definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin,
- *Wytyczne Ministra Środowiska do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska*, które podają sposób i zakres dokumentu oraz wskazówki, co do zawartości programów; do podstawowych zasad tworzenia programów ochrony środowiska należą:
 - zwięzłość i prostota,
 - spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi,
 - konsekwentne i świadome stosowanie terminów,
 - ujednoczenie ram czasowych (co najmniej do roku 2020 z perspektywą na kolejne cztery lata),
 - kaskadowe sporządzanie POŚ,
 - oparcie na wiarygodnych danych,
 - prawidłowe określenie celów,
 - przygotowanie założeń do POŚ,

- włączenie interesariuszy w proces opracowania POŚ,
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W wytycznych określono następujące obszary interwencji:

11. ochrona klimatu i jakości powietrza,
12. zagrożenia hałasem,
13. pola elektromagnetyczne,
14. gospodarowanie wodami,
15. gospodarka wodno-ściekowa,
16. zasoby geologiczne,
17. gleby,
18. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
19. zasoby przyrodnicze,
20. zagrożenia poważnymi awariami.

Wymienione powyżej obszary interwencji powinny uwzględniać zagadnienia horyzontalne (przekrojowe, dotyczące wszystkich dziedzin), tj.:

- adaptację do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- działania edukacyjne,
- monitoring środowiska.

16 lipca 2019 r. Rada Ministrów uchwałą nr 67 przyjęła strategię "Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" (Dz.U. 2019 poz. 794).

"Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Stanowi on równocześnie najważniejszy dokument z punktu widzenia celów i priorytetów środowiskowych w przygotowywanych programach ochrony środowiska.

"Polityka ekologiczna państwa 2030" jest najważniejszą strategią w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Rolą "Polityki ekologicznej państwa" jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Cel główny "Polityki..." - *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców* został przeniesiony wprost ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,

- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. W kontekście coraz częstszego występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. *Polityka ekologiczna państwa 2030* przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochrony produkcji rolnej. Chronione i rozwijane będą zadrzewienia śródpolne i przydrożne (szczególnie o charakterze unikalnym przyrodniczo lub kulturowo) oraz prowadzone będą nowe przydrożne nasadzenia z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości.

Polityka ekologiczna państwa 2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r." w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach - od krajowego do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie powiatowym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorząd powiatu i gmin oraz podmiotów gospodarczych. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatu wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie powiatu.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w latach 2020-2021 - do najważniejszych z nich można zaliczyć zadania w zakresie:

- ochrony powietrza,
- ochrony wód,
- ochrony przed hałasem,
- ochrony przyrody i różnorodności biologicznej,
- edukacji ekologicznej.

Podsumowując należy zauważyć, iż większość zadań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji (zadania ciągłe).

10. LITERATURA

1. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027.
2. Sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu Proszowickiego za lata 2020 i 2021.
3. Rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie.
4. Program ochrony środowiska przez hałasem dla województwa małopolskiego.
5. Roczna ocena jakości powietrza za 2020 i 2021 rok, raport wojewódzki GIOŚ-RWMŚ Kraków.
6. Ocena jakości wód powierzchniowych GIOŚ-RWMŚ.
7. Ocena stanu czystości wód podziemnych GIOŚ-RWMŚ .
8. Badania PEM GIOŚ-RWMŚ.
9. www.stat.gov.pl, Bank Danych Lokalnych.
10. www.mos.gov.pl

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021r. poz. 1973 ze zm.) organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia Radzie Powiatu.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

Przedstawiony Raport zawiera zadania zrealizowane w latach 2020-2021, wskazane w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Proszowickiego na lata 2020-2023 z prognozą do 2027 roku, przyjęty uchwałą nr XXIII/176/2020 Rady Powiatu Proszowickiego z dnia 17 września 2020r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska po akceptacji Raportu Zarząd Powiatu, przekazuje dokument do organu wykonawczego województwa małopolskiego.
